

بیت‌پال

ویرایش دوم
نسخه ویژه هیأت

یک فرصت استثنایی

طرح‌هایی برای تبدیل محدودیت‌های کرونایی به فرصت‌های جدید

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

۱	مقدمه =
۲	فهرست ایده‌ها =
۳	معنویت‌افزایی =
۵	برنامه‌های جایگزین =
۱۱	فعالیت‌های فرهنگی =
۱۳	ایده‌ها و طرح‌های مالی =
۱۵	ایده‌ها و طرح‌های دستگیری غیرمالی =
۱۵	پیشنهاد‌های ویژه برای کودکان =
۱۶	پیشنهاد‌های ویژه برای بازگشایی مساجد =
۱۹	پیوست‌ها =
۱۹	پیوست ۱ / طرح خانواده‌ی حامی =
۳۳	پیوست ۲ / پویش ملی علی‌یاوران =

مقدمه:

در این دفتر بر آن هستیم تا در محدودیت‌های ناشی از همه‌گیری بیماری کرونا (کووید-۱۹)، ایده‌ها و راهکارهایی را برای ایجاد فضای معنوی ماه مبارک رمضان و هم‌چنین استفاده از فرصت تبلیغ و حضور نوجوانان در هیأت و مساجد، معرفی نماییم. در پیوست نیز به برخی از طرح‌های مناسب با مأموریت‌های هیأت پرداخته‌ایم. امیدواریم که مورد استفاده‌ی شما فرهیخته‌ی گرامی قرار گیرد.

فہرست ایدہ

مهرت ایده

مهرت ایده

۱. معنویت‌افزایی

- استفاده از آیات و روایات در زمینه‌ی ایجاد فضای محبت و همدلی بین اعضای خانواده و نشر آن
- پویش ختم قرآن فردی و گروهی و هدیه‌ی آن به درگذشتگان (با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در بین اهل خانواده یا از طریق مراجعه به درب منازل)
- هرروزیک ختم قرآن در محله و جزءخوانی مجازی
- حفظ و قرائت تلفنی قرآن
- توسل‌های دسته‌جمعی محلی (رأس ساعتی مشخص در پشت بام خانه‌ها)
- پویش ختم صلوات و حدیث کسا به نیت افراد و هدیه به روح شهداء در مناسبت‌های مختلف
- تشویق روزه‌اولی‌ها با دادن بسته‌های فرهنگی

- استخراج نکات ناب دعای افتتاح و دعای ابوحمزه‌ی ثمالی و نشر آن در فضای مجازی و فضای شهر
- نشر بیانات مقام معظم رهبری علیه السلام و سخنرانان برجسته پیرامون ماه مبارک رمضان
- برگزاری مسابقه‌ی ساخت فیلم کوتاه یا مستند با معرفی نرم‌افزارهای ساده‌ی ساخت فیلم
- برگزاری مسابقه‌ی داستان‌گویی
- برگزاری مسابقه‌ی نقاشی برای کودک و نوجوان با موضوع ماه مبارک رمضان، کمک به نیازمندان و ...
- برگزاری مسابقات کتاب‌خوانی برای خانواده‌ها
- برقراری ایستگاه مشاوره‌ی حضوری و غیرحضوری و فراهم‌سازی بستر تبلیغ چهره‌به‌چهره برای روحانیان در محله
- آماده‌کردن فضا و فراهم‌نمودن شرایط برای فعال‌شدن مساجد با رعایت مسائل بهداشتی (در صورت صلاح دید ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا) و با استفاده از دستورالعمل بازگشایی مساجد که در بخش ۷ ایده‌ها ارائه شده‌است.

۲. برنامه‌های جایگزین

اجرای قالب‌های جدید فعالیت‌ها با عنایت به شرایط حال حاضر

• ایده‌ی هیأت خیابانی

- یک سایبان و چند صندلی با فاصله‌گذاری مناسب و تهویه‌ی آزاد و ضد عفونی‌کردن مداوم
- یک مراسم مختصر و مفید؛ قرآن، سخنرانی با موضوع مناسب حال و هوا، یک روضه‌ی نمکین و مناجات مناسب، شعر و احکام و پخش مستند
- مخاطب عام، استدلال‌های متقن و متناسب، توجه به اقتضاهای محیطی مثل سر و صدا؛
- مبلغ‌ها مشغول می‌شوند؛
- مخاطب عمومی‌تری دارند؛
- به نیت درگذشتگان محله می‌توان این برنامه را اجرا کرد؛

- امکان افزوده شدن افزونه‌هایی نظیر نذورات هم هست (با لحاظ مصوبات ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا)؛
- می‌توان به جمع‌آوری اطلاعات، جمع‌آوری کمک‌های عمومی و کارهایی از این دست نیز پرداخت.
- ایده‌ی زیارت ثبت نامی
- در فضاهایی مثل امام‌زاده حسین علیه السلام، در بازه‌های زمانی خاصی، با ثبت نام از قبل، تعداد محدودی مشرف شوند.
- هماهنگی با مدیران ساختمان‌ها برای برگزاری هیأت یا نماز جماعت خانگی در حیاط یا همکف آپارتمان‌ها با رعایت مقتضیات کار و لحاظ مصوبات ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا
- پویش دعای افتتاح
- برگزارکردن مراسم ختم در مساجد محلات برای اموات محله به صورت مجازی یا پخش ویدیویی
- برگزاری مراسمات در مساجد و حسینیه‌های متعدد و بزرگ (مانند مسجد النبی صلی الله علیه و آله که دارای فضای وسیع باز و بسته می‌باشد) با رعایت پروتکل‌های بهداشتی و با لحاظ مصوبات ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا
- تب‌سنجی از افراد و جلوگیری از ورود افراد مشکوک به بیماری
- برقراری تهویه‌ی مناسب و جریان هوا برای جلوگیری از راکد ماندن هوای داخل سالن
- ضد عفونی کردن افراد با استفاده از تونل بهداشتی (استفاده از اتاق‌های ضد عفونی‌کننده‌ی ساخته شده در پارک علم و فناوری که لباس فرد را کاملاً ضد عفونی می‌کنند)
- رعایت فاصله‌ی ۲ متری بین افراد در هنگام نشستن و چپ‌نش آنان به صورت ضربدری در ردیف‌های مختلف به طوری که در هر فرش دوازده متری حداکثر ۶ نفر نشسته باشند (یعنی حداکثر از ۵۰ درصد ظرفیت مکان مورد نظر استفاده گردد)

- استقرار بیشتر جمعیت در فضای باز بیرون مسجد با رعایت فاصله گذاری و نکات ذکر شده
- عدم پذیرش افراد بیشتر از ظرفیت تدارک دیده شده
- قراردادان مواد ضد عفونی کننده در جلوی درب ورودی محل مراسم و اجبار افراد شرکت کننده به استفاده از آن هنگام ورود و خروج به محل مراسم
- ضد عفونی مداوم سرویس های بهداشتی محل مورد نظر و قراردادان مواد ضد عفونی کننده، هم در داخل هر کابین و هم در قسمت روشویی
- قراردادان مواد ضد عفونی کننده در جلوی درب ورودی سرویس های بهداشتی و اجبار افراد به استفاده از آن هنگام هر ورود و خروج به محل سرویس های بهداشتی
- برگزاری مراسم در یک فضای وسیع باز مانند مزار شهدا، تپه ی نور الشهداء و ... با رعایت پروتکل های بهداشتی (می توان از صندلی نیز برای چینش مناسب مردم و رعایت فاصله استفاده کرد) و با لحاظ مصوبات ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا
- تب سنجی از افراد و جلوگیری از ورود افراد مشکوک به بیماری
- ضد عفونی کردن افراد با استفاده از تونل بهداشتی (استفاده از اتاق های ضد عفونی کننده ی ساخته شده در پارک علم و فناوری که لباس فرد را کاملاً ضد عفونی می کنند)
- رعایت فاصله ی ۲ متری بین افراد در هنگام نشستن و چینش آنان به صورت ضربدری در ردیف های مختلف به طوری که در هر دوازده متر مربع حداکثر ۶ نفر حضور داشته باشند (یعنی حداکثر از ۵۰ درصد ظرفیت مکان مورد نظر استفاده گردد)

- ضد عفونی خودروهای افراد با استفاده از تونل بهداشتی
- عدم پذیرش افراد بیشتر از ظرفیت تدارک دیده شده
- قراردادان مواد ضد عفونی کننده در جلوی درب ورودی محل مراسم و اجبار افراد شرکت کننده به استفاده از آن هنگام ورود و خروج به محل مراسم
- ضد عفونی مداوم سرویس های بهداشتی محل مورد نظر و قراردادان مواد ضد عفونی کننده، هم در داخل هر کابین و هم در قسمت روشویی
- قراردادان مواد ضد عفونی کننده در جلوی درب ورودی سرویس های بهداشتی و اجبار افراد به استفاده از آن هنگام ورود و خروج به محل سرویس های بهداشتی
- برگزاری مراسم های متعدد (با روش های گفته شده در دو مورد قبلی) در محل های مختلف با مداح های مختلف و معروف سطح شهر برای پخش شدن جمعیت در این محل ها و جلوگیری از تجمع با رعایت نکات بهداشتی یاد شده با لحاظ مصوبات ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا
- نصب صفحه نمایش های بزرگ در نقاط مختلف مذهبی شهر (اعم از فضا های باز مانند مزار شهدا، تپه نورالشهدا و ... و فضا های بسته همچون مساجد و حسینیه ها) که نمایش دهنده و پخش کننده صوت و تصویر یک مداح واحد به صورت زنده هستند برای پخش شدن جمعیت و جلوگیری از ایجاد تجمع
- برگزاری مراسم در یک محل وسیع و قرار داشتن حضار در داخل خودروهای شخصی
- ضد عفونی کردن خودروها با استفاده از تونل بهداشتی (استفاده از اتاق های ضد عفونی کننده ی ساخته شده در پارک علم و فناوری که لباس فرد را کاملاً ضد عفونی می کنند)

- رعایت فاصله‌ی بین خودروها به نحوی که امکان خروج و ورود به راحتی و در هر زمانی میسر باشد
- عدم پذیرش خودرو بیشتر از ظرفیت تدارک دیده شده
- عدم امکان خروج افراد از خودروها و نظارت مستمر بر این مورد
- برگزاری مراسم در سالن‌های بزرگ ورزشی سطح شهر (مانند سالن ورزشی شهید بابایی، استادیوم‌های ورزشی سطح شهر و ...) که هم مجهز به صندلی (مکان نشستن) هستند و هم جمعیت زیادی را پوشش می‌دهند، با رعایت نکات بهداشتی و با لحاظ مصوبات ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا
 - تب‌سنجی از افراد و جلوگیری از ورود افراد مشکوک به بیماری
 - برقراری تهویه‌ی مناسب و جریان هوا برای جلوگیری از راکد ماندن هوای داخل سالن
 - ضد عفونی کردن افراد با استفاده از تونل بهداشتی (استفاده از اتاق‌های ضد عفونی‌کننده‌ی ساخته شده در پارک علم و فناوری که لباس فرد را کاملاً ضد عفونی می‌کنند)
 - در صورت نبود صندلی، باید محل استقرار و نشستن افراد کاملاً مشخص باشد تا فاصله‌ی بین افراد کمتر از حد قابل قبول نشود و در صورت موجود بودن صندلی در محل مورد نظر، استقرار افراد به صورت دودر میان انجام گیرد.
 - چپش آنان به صورت ضربدری در ردیف‌های مختلف به طوری که حداکثر از ۵۰ درصد ظرفیت مکان مورد نظر استفاده گردد
 - عدم پذیرش افراد بیشتر از ظرفیت تدارک دیده شده
 - قراردادان مواد ضد عفونی‌کننده در جلوی درب ورودی محل مراسم و اجبار افراد شرکت‌کننده به استفاده از آن هنگام ورود و خروج به محل مراسم

- ضد عفونی مداوم سرویس های بهداشتی محل مورد نظر و قراردادن مواد ضد عفونی کننده، هم در داخل هر کابین و هم در قسمت روشویی
- قراردادن مواد ضد عفونی کننده در جلوی درب ورودی سرویس های بهداشتی و اجبار افراد به استفاده از آن هنگام هر ورود و خروج به محل سرویس های بهداشتی
- ارتباط گیری مسئولین هیأت با اقشار مختلف ولو در حد شنیدن درد دل های ایشان و پیگیری موضوع مصادیق مواسات اقشار مختلف

۳. فعالیت‌های فرهنگی

الف) گسترش و ترویج فرهنگ همدلی و مواسات (گسترش کمک‌های مردمی خرد)

- فراگیر نمودن نهضت همدلی؛ نباید صرفاً در انجام مدل‌های تکراری و اعلام شماره‌ی کارت برای دریافت کمک‌های مردمی خلاصه شود. این کار اگرچه اقدامی نیکوکارانه است، اما اگر در جامعه به عنوان یگانه‌الگوی کمک به محرومین، جایگزین مواسات شود، یقیناً از این حسنه‌ی الهی فاصله گرفته‌ایم.
- محبت و خدمت مردم به هم؛ با پیوند انسان‌ها به هم، ارزش‌های آن‌ها ظهور می‌کند و جامعه به سوی کمال سیر می‌کند. به عبارت دیگر، هرچه مردم بیشتر به هم محبت و خدمت کنند، ایمان‌شان بیشتر خواهد شد و دین‌داری در جامعه رشد خواهد کرد. از این رو گسترش همدلی و مواسات، زمان تشکیل جامعه مهدوی را سرعت خواهد بخشید.

• رزمایش مواسات بر اساس مبانی دینی؛ جامعه‌ی هدف این مانور، نیازمندان و آسیب‌دیدگانِ بلای کرونا هستند که مردم باید لزوماً آن‌ها را در سه دسته‌ی اولویتِ مخاطبِ خویشاوندان، همسایگان و آشنایان جستجو کنند و روی آن مانور دهند.

• طرح خانواده‌ی حامی (رجوع شود به پیوست ۱)

• اختصاص افطاری‌های سابق در جمع اقوام به نیازمندان

• مواسات و اختصاص یک روز از سحری یا افطاری به دیگران

برای این اهداف یادشده می‌توان از موارد زیر کمک گرفت (بهبتر است با توجه به ظرفیت محله و توانمندی‌های موجود به هر کدام از موارد زیر پرداخت)

• مستندسازی فعالیت‌های خودجوش مردمی، آرشیو و پخش آن در فضای مجازی و انعکاس گسترده‌ی آن‌ها

• توزیع تولیدات رسانه‌ای و فعالیت جدی در فضای مجازی و رزمایش سایبری

• دعوت افراد تأثیرگذار اعم از مداحان، سخنرانان، شاعران و ... جهت شرکت در پویش‌ها

• طراحی و چاپ پوستر و بنر برای پویش‌ها و برنامه‌ها

• کمک به جریان‌سازی پویش‌ها و برنامه‌های فرهنگ‌قرارگاه مواسات و همدلی مؤمنانه

• توجه به ظرفیت ویژه‌ی بانوان در جریان‌سازی فرهنگی

ت) سایر فعالیت‌ها

• پویش برگزاری جشن خانگی

• پویش پست برتر در فضای مجازی با هشتگ شعارهای #با_کریمان_کارها_دشوار_نیست، #کمک_به_نیازمندان،

#سفره‌ی_افطاری_ساده_به_همراه_خانواده، #هم_سفره_باشیم

• استفاده از ظرفیت متوفیان و بهبودیافتگان کرونایی (به طور مثال برگزاری مراسم ختم به شیوه‌ای جدید و ارائه‌ی

الگوی صبر و ترویج نگاه صحیح در مواجهه با بلا)

۴. ایده‌ها و طرح‌های مالی

- فعال کردن مساجد محلات و ارتباط با امام جماعت و ایجاد ستاد محله محور
- شناسایی نیازمندان و خیرین محله | پوشش گروه‌های در معرض خطر | ایجاد شبکه‌ی توزیع | تأمین غذای گرم | راه‌اندازی ایستگاه‌های سلامت و مواسات | راه‌اندازی صندوق‌های مردمی | فعال‌سازی محلات مبتنی بر فرهنگ مواسات | برگزاری مسابقات خرید برای سال‌خوردگان | تشویق روزه‌اولی‌ها و اهدای بسته | پزشک و داروخانه‌ی سیار
- تهیه و توزیع بسته‌های ارزاق (بکار بردن عبارت «بسته‌های افطاری» به جای بسته‌های معیشتی و ارزاق)
- مهلت گرفتن برای مستاجرین (راضی کردن مالک برای بخشیدن اجاره یا وقت گرفتن)
- وام قرض الحسنه برای کارآفرینان و مغازه‌داران و آسیب‌دیدگان از کرونا

- وام قرض الحسنه یا هبه برای تأمین هزینه‌های درمانی بیماران کرونایی یا غیر کرونایی نیازمند
 - ایجاد فروشگاه مجازی برای دست فروشان و مکاسب دارای این قابلیت
 - پزشک و داروخانه‌ی سیار (برای کسانی که نمی‌توانند از منزل خارج شوند)
 - دادن کارت هدیه و بن خرید کالا به جای وجه نقدی (یا انتقال وجه به حساب سرپرست خانوار)
 - تشکیل آشپزخانه و تهیه‌ی غذای گرم
 - پخش سحر برای خانواده‌های نیازمند (برای تفصیل طرح، می‌توانید به پیوست ۲، طرح علی‌یاوران، مراجعه نمایید).
 - راه‌اندازی تولیدات و محصولات خانگی
 - صندوق قرض الحسنه خانگی
 - تسویه‌ی حساب‌های دفتری بدهکاران نیازمند از طریق هیأت‌های محلات یا مساجد محل
 - آزادکردن زندانی‌ها از طریق گلریزان در محلات مختلف
 - مشاوره‌ی اقتصادی به افراد برای ایجاد شغل
 - دادن انواع مشاوره‌های مختلف از قبیل خانواده، حقوقی و کشاورزی
 - باران رحمت کمک به نیازمندان
- ه اجرای طرح نان صلواتی در روز میلاد حضرت و در صورت امکان در طول ماه مبارک رمضان
- ه تهیه بسته‌های سحر برای پانزده روز اول ماه مبارک رمضان
- ه تهیه بسته‌های ارزاق برای نیازمندان
- ه تهیه ژتون برای خانواده‌ها جهت خرید از فروشگاه‌های محل یا نانوایی‌ها

۵. ایده‌ها و طرح‌های دستگیری غیر مالی

- خرید کردن برای سالمندان محل
- خدمت در بیمارستان‌ها و آسایشگاه‌ها با رعایت نکات بهداشتی
- شاد کردن بچه‌های یک پرورشگاه
- سرزدن به آسایشگاه‌ها با رعایت نکات بهداشتی
- درس دادن به بچه‌های کار
- مهلت گرفتن از طلبکارها و صاحبان مغازه‌ها و خانه‌ها
- راه اندازی تیم فنی برای تعمیر وسایل منزل (یخچال، کولر، شیرآلات، کابینت، باغچه و...) و تعمیرات ساختمانی
- پیدا کردن مشتری برای دست فروش‌های خانه‌نشین
- تأمین نیاز اهل محل از دست فروش‌ها
- انتشار فراخوان کمک‌های مالی و پویش‌های مرتبط با رزمایش در شبکه‌های اجتماعی

۶. پیشنهادهای ویژه برای کودکان

- پویش ویژه‌ی کودکان و نوجوانان با محوریت امام حسن (ع) و ماه مبارک رمضان در قالب‌های نقاشی و سرود
- ترویج فعالیت‌های مذهبی مناسب کودکان در فضاهای در دسترس

۷. پیشنهاد‌های ویژه برای بازگشایی مساجد

همه‌ی دغدغه‌مندان مذهب، باید از الآن فکر کنیم و طرح و ایده و انواع مقدمات را آماده کنیم که برای بازگشایی مساجد و هیأت یک اتفاق ویژه بیفتد. باید کمک کنیم مخاطب مسجد و هیأت نه تنها کاهش نیابد، بلکه افزایش و رشد جدی داشته باشد.

چند نمونه‌ی کوچک

- در سطح شهری

- مراسم نمادین متمرکز با اجتماع هیأت و مساجد (با سخنرانی و مداحی‌های کوتاه و متعدد درباره‌ی فضیلت و اهمیت مسجد و هیأت)

- تقدیر از هیأت فعال در کرونا (ضد عفونی، خدمات درمانی، توزیع اقلام و...)
 - تشکر از هیأت مجازی
 - اعلام برنامه‌های آتی هیأت / مساجد در عرصه‌ی خدمات اجتماعی
 - تجلیل از متوفیان هیأتی و مسجدی
 - تشکر از کادر درمان | برگزاری هیأت در مسجد بیمارستان | تأسیس هیأت طبیبان
 - رونمایی و پخش مستند هیأت کرونا
 - تبلیغات وسیع شهری (بیلبورد و فیکسچر)
 - انتشار و توزیع گسترده‌ی اینفوگرافی هیأت هفتگی و برنامه‌های هفتگی مساجد شهر
 - مسابقه‌ی نقاشی مسجد و هیأت برای کودکان و نوجوانان
 - مسابقه‌ی کتاب‌خوانی | مقاله‌نویسی درباره‌ی مسجد | هیأت تراز انقلاب اسلامی
 - مراسم کلنگ‌زنی چند مسجد جدید و آغاز طرح توسعه‌ی چند مسجد
- در سطح محله
- غبارروبی و نظافت مساجد و حسینیه‌ها
 - ارائه دعوت‌نامه‌ی کتبی و حضوری (همراه با شیرینی و بارعایت نکات بهداشتی) به همه‌ی همسایگان و اهالی محل برای حضور در جشن بازگشایی
 - دعوت از مردم که با گل و جامه‌ی نکو و دست پر به مسجد و هیأت بیایند
 - تزیین و فضاسازی بیرون مسجد و هیأت
 - ایستگاه صلواتی و دودکردن اسفند
 - قربانی گوسفند

- هدیه‌ی کوچک برای کودکان (که این جشن یادشان بماند)
- اهدای یادمان | گیفت | پیکسل برای بازگشایی مسجد
- گرفتن عکس یادگاری با حضور همه‌ی نمازگزاران در پایان برنامه
- استمرار جشن بازگشایی تا چند روز
- انتشار گسترده‌ی اخبار بازگشایی
- پخش زنده‌ی برخی مراسمات در صداوسیما
- تشکر از خادمانی که نگذاشتند بلندگو و چراغ مسجد/ هیأت در این مدت تعطیل شود.
- رونمایی از طرح و فاز جدید سایت | کانال | صفحه‌ی مجازی مسجد/ هیأت
- معرفی و افتتاح خدمات جدید مسجد/ هیأت: مرکز نیکوکاری، صندوق قرض الحسنه، مرکز بهداشت، مشاور حقوقی و...

پانوش: در مدت تعطیلی مساجد/ هیأت باید فعالیت‌هایی در جریان باشد که حسرت حضور در مسجد و هیأت در جان‌ها زنده

بماند و روزه روز شعله‌ورتر شود (و چه بسا ثواب این حسرت‌ها، مانا تر و بزرگتر از اصل عمل باشد). چند مثال:

- مسابقه عکس نماز خانوادگی
- باز نشر تصاویر قدیمی مساجد و هیأت
- تولید و انتشار گسترده‌ی محتوا درباره‌ی اهمیت، ضرورت و کارکردهای نماز جمعه، جماعت و هیأت
- برگزاری نماز ظهر در فضای باز
- پخش اذان و دعای هفتم از بلندگوی مساجد

پیوست ۱

طرح خانواده حامی

ایده پردازی و اجرای طرح: حجت الاسلام والمسلمین حمزه معلی

جوانان، اجتماعات خانوادگی تشکیل دهند و کمک‌های افراد خانواده را جمع کنند و در درجه‌ی اول به مصرف فقرا و نادارهای همان خانواده

و فامیل برسانند و اگر نیازی نبود، به فقرا و دیگر رسیدگی کنند. رهبر معظم انقلاب ۸۱،۹،۱۵

مقدمه‌ی بحث

در این نوشتار به دنبال طراحی یک الگو برای کاهش فقر و نابرابری در جامعه، توسط هیأت‌های مذهبی هستیم. چرا کاهش فقر و نابرابری برای ما اهمیت دارد و چه انگیزه و هدفی باعث می‌شود به این مهم بپردازیم؟ جنبه‌ی نخست از نگاه دینی و ارزشی است. چون آرمان‌ها و ارزش‌های دینی و مذهبی ما تأکید ویژه‌ای بر برخورد با این پدیده‌ی شوم دارند. جنبه‌ی دوم آن‌که باید با این پدیده به عنوان یک چالش اجتماعی و اقتصادی برخورد کنیم. از آن‌جا که یکی از فلسفه‌های وجودی نظام جمهوری اسلامی ایران، رشد و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی است، نیاز به ارائه‌ی مدل‌ها و الگوهایی به منظور رفع غبار فقر و محرومیت از چهره‌ی کشور داریم.

رفع فقر از نگاه دینی و ارزشی با تکیه بر آیات و روایات و سخن رهبران جامعه

رفع فقر و محرومیت از جامعه به عنوان تکلیف و وظیفه‌ی شرعی مسلمانان است. با بررسی آیات و روایات به عنوان خاستگاه دینی و ارزشی فقرزدایی و رفع محرومیت، روشن می‌شود که در منابع دینی این بحث از دو جنبه بررسی شده است:

۱. دسته‌ی اول روایاتی است که مراد و رابطه با محرومین را مطلوب می‌داند و آثار و برکات بسیاری را متوجه آن دانسته است. در این مورد می‌توان به روایاتی از قبیل «جَالِسُوا الْفُقَرَاءَ؛ با فقیران هم‌نشین باشید»^۱ اشاره کرد.

۲. اما دسته‌ی دوم آیات و روایاتی است که علاوه بر مراد و رابطه با محرومان، لزوم خدمت به آن‌ها را برای مسلمانان یک وظیفه می‌داند. از این دسته می‌توان به آیاتی هم‌چون: «أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ؛ از آنچه به شما روزی داده‌ایم انفاق کنید»^۲ یا روایاتی هم‌چون «داووا الْفَقْرَ بِالصَّدَقَةِ وَ الْبَدَلَ؛ فقر را به صدقه و بخشش مداوا کنید»^۳ که انسان را به انفاق و کمک به مستمندان دعوت می‌کند، اشاره کرد. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَ الْمَحْرُومِ؛ و در اموال آن‌ها حقی برای سائل و محروم بود».^۴ کمک‌های یک مسلمان به محرومان برای او برتری و فضیلتی نسبت به دیگران نیست؛ بلکه به گفته‌ی قرآن، حقی است که محرومان در اموال آن‌ها دارند. طبق این آیه‌ی شریفه، روح انفاق و نیکوکاری بایستی در جامعه توسعه پیدا کند و جزو ایمان مردم بشود و هرکس بنا را بر این بگذارد که در اموالش واقعاً برای محرومان حق قائل باشد؛ یعنی این را حق آن‌ها بر خودش بداند.

امام خمینی علیه السلام و رهبر معظم انقلاب علیه السلام رسیدگی به حال مستمندان را از اصول اسلام و تکلیف شرعی مسلمانان معرفی می‌کنند. امام خمینی علیه السلام همه‌ی مردم کشور را مسئول پیشرفت کشور و رسیدگی به محرومان می‌داند: «باید همه‌ی قشرها برای خودشان تکلیف فرض کنند، بگویند ما موظفیم... این احساس باید در ما پیدا بشود که این مملکت عائله‌ی ما هستند و خانه‌ی ما هست. این خانه را باید صاحب‌خانه‌ها درستش بکنند... همه‌ی کشور مال همه‌ی مردم است، این‌ها باید خودشان

۱- بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۱۴۶

۲- سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۵۶

۳- غرر الحکم و درر الکلم، ۵۲۰۰

۴- سوره‌ی ذاریات، آیه‌ی ۱۹

بنشینند درستش بکنند.»^۵

در ادبیات امام خمینی رحمته الله علیه تکیه‌ی همیشگی بر مردم و حرکت‌های مردمی راه‌گشا است و رفع فقر و محرومیت در کشور جز با بسیج عمومی مردم در این راه کاری از پیش نمی‌برد: «و به همه درکوشش برای رفاه طبقات محروم وصیت می‌کنم که خیر دنیا و آخرت شما هر رسیدگی به حال محرومان جامعه است و چه نیکوست که طبقات تمکن دار به طور داوطلب برای زاغه و کپر نشینان مسکن و رفاه تهیه کنند.»^۶

مدلی که امام امت برای رفع فقر از کشور ارائه داد بر سرمایه‌ی ایمان و اخلاص پایه‌گذاری می‌شود. سرمایه‌ی اجتماعی اراده‌ی جمعی برای ریشه‌کنی فقر، چیزی است که اثرات آن را در حرکت‌های جهادی فراگیر و سراسری سال‌های اولیه‌ی پس از انقلاب به ویژه در نهادهایی مثل جهاد سازندگی می‌توان مشاهده کرد.

رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه نیز با ادامه‌ی همان نگرش و هدف، معتقد است برای رسیدن به سعادت و حیات اجتماعی طیب، باید جهاد در راه محرومیت‌زدایی به یک فرهنگ عمومی در کشور تبدیل شود:

«در جامعه‌ی ما باید عادتِ کمک به ضعفا که یک عادت اسلامی است، روز به روز بیشتر شود. صدقاتی که مردم می‌دهند، اطعام‌هایی که می‌کنند و کارهای بزرگی از قبیل وقف و حبس و امثال آن‌ها که انجام می‌شود، از سنت‌های حسنه‌ی اسلامی است. این سنت‌ها به حیات اجتماعی طیب کمک می‌کند. لذا نباید بگذارید در جامعه تعطیل شود. وقتی که مردم خود را در رفع گرفتاری مستضعفان و ضعفا و مستمندان سهیم بدانند، کارها اصلاح می‌شود.»^۷

ایشان کمک به محرومان را یک وظیفه‌ی عمومی می‌دانند: «البته علاج فقر به شکل اصولی در هر جامعه‌ای، از راه استقرار عدالت اجتماعی و نظام عادلانه در محیط جامعه است، تا کسانی که اهل دست‌اندازی به حقوق دیگرانند، نتوانند ثروتی را که حق همگان است، به سود خود مصادره کنند. این یک وظیفه‌ی دولتی و حکومتی است؛ اما مردم هم به نوبه‌ی خود وظیفه‌ی

۵- صحیفه‌ی امام خمینی رحمته الله علیه، ج ۷، ص ۵۲۲، در دیدار با دانشجویان دانشکده پزشکی تهران و کارکنان شرکت مخابرات، ۵۸/۳/۶

۶- صحیفه‌ی امام خمینی رحمته الله علیه، ج ۲۱، ص ۴۴۵، وصیت‌نامه‌ی سیاسی-الهی

۷- یانات در دیدار جمعی از اعضای نیروی انتظامی، ۷۳/۴/۲۹

سنگینی بردوش دارند. اجرای برنامه‌های اجتماعی فقط در بلندمدت و میان‌مدت و به تدریج امکان‌پذیر است؛ اما نمی‌شود منتظر ماند تا برنامه‌های اجتماعی به ثمر برسد و شاهد محرومیت محرومان و فقر گرسنگان در جامعه بود. این وظیفه‌ی خود مردم و همه‌ی کسانی است که می‌توانند در این راه تلاش کنند.

همه باید خود را موظف به مواسات بدانند. مواسات یعنی هیچ خانواده‌ای از خانواده‌های مسلمان و هم‌میهن و محروم را با دردها و محرومیت‌ها و مشکلات خود تنها نگذاشتن؛ به سراغ آن‌ها رفتن و دست کمک‌رسانی به سوی آن‌ها دراز کردن.

... جوانان اجتماعات خانوادگی تشکیل دهند و کمک‌های افراد خانواده را جمع کنند و در درجه‌ی اول به مصرف فقرا و نادارهای همان خانواده و فامیل برسانند و اگر نیازی نبود، به فقرای دیگر رسیدگی کنند.

خانواده‌های بسیاری هستند که نه از روی تن‌پروری و تن‌به‌کارندادن، بلکه به معنای واقعی کلمه محروم و مستمندند. باید این‌ها را شناسایی و پیدا کنید - کار مشکلی هم نیست - و به این‌ها کمک نمایید»^۸.

اهمیت این امر در اندیشه‌ی رهبر انقلاب تا آن‌جاست که مجاهدت در راه رفع فقر و محرومیت از جامعه‌ی اسلامی را شرط پایبندی به اصول انقلاب می‌داند: «پایبندی به اصول انقلاب بدون مجاهدت در راه نجات مستضعفان و محرومان سخنی بی‌معنی و ادعایی پوچ است»^۹.

رفع فقر، چالشی اقتصادی و اجتماعی

پدیده‌ی فقر با بسیاری از آسیب‌های اجتماعی از جمله بیماری‌های روحی و روانی، انواع هنجارشکنی‌ها، خشونت، اعتیاد و جرم ارتباط مستقیم دارد. زاهدی اصل، فقر را یک مسأله یا مشکل اجتماعی می‌داند و می‌گوید: «مشکل اجتماعی نه به صورت منفرد که به صورت خوشه‌ای و شبکه‌ای وجود دارد. موقعیتی که به یک مشکل منجر می‌شود می‌تواند به مشکلات دیگر و موقعیت‌های مشکل‌آفرین دیگر نیز احاطه‌ی وضعیت پیدا کند و فقر یکی از آن‌هاست»^{۱۰}.

۸- بیانات در خطبه‌های نماز عید فطر، ۸۱/۹/۱۵

۹- پیام به مناسبت اولین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره)، ۶۹/۰۳/۱۰

۱۰- زاهدی اصل؛ ۱۳۸۱: ۸۷، مبانی رفاه اجتماعی، تهران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی (ره)

پدیده‌ی فقر در جوامع، برآیند تعامل فرآیندهای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی است. به طوری که نظام اقتصادی و اجتماعی هر دو در کنار هم در به وجود آمدن مسأله‌ی فقر در کشور مؤثر هستند.

این مسأله از گذشته‌های دور به عنوان یک معضل اقتصادی و اجتماعی مطرح بوده است. بر اساس مطالعات گلدینگ و میدلتون^{۱۱} در انگلستان از قرن شانزدهم فقرا از سایر طبقات تفکیک می شدند. طبقه بندی فقرا نه تنها چهره‌ی آن‌ها را تیره بلکه آن‌ها را به عنوان افرادی که از نظر اخلاقی دچار نقص هستند، معرفی می کرد. جنبه‌ی دیگر این طبقه بندی، طبقه بندی فقرا به طبقات جنایت کار و خطرناک بود که در قرن نوزدهم مطرح شد. مفهوم طبقات خطرناک نشان دهنده‌ی افرادی بود که با جنایتکاری، شرارت، بی عفتی و آلودگی، تهدیدی برای نظم اجتماعی محسوب می شدند. در این بین زنان طبقه‌ی فقیر از یک سو به عنوان کسانی که مورد استفاده‌ی جنسی قرار می گرفتند و از سوی دیگر به عنوان کسانی که از عهده‌ی سرپرستی اخلاقی کودکان خود بر نمی آمدند، هدف انزجار و اتهام قرار می گرفتند. طبقات خطرناک در انگلستان هم چنین حامل امراض، فساد و آلودگی جسمانی معرفی شدند. مداخله‌ی مددکاران اجتماعی برای حمایت از خانوارهای پر مشکل و کنترل آن‌ها، مسأله‌ای بود که در قرن بیستم مشاهده شد و به این ترتیب آسیب شناسی فقر به عنوان موضوعی مهم در محافل اجتماعی مطرح شد.

توجه به مسأله فقر زدایی قبل از انقلاب

فقر در ایران نیز همواره مسأله‌ای مهم و قابل طرح بوده است. به ویژه که اهمیت آن بعد از انقلاب اسلامی و با مطرح شدن اهداف حمایت از مستضعفان و نیازمندان، دوچندان شده است، به گونه‌ای که از همان ابتدا رفع مشکل محرومان و فقیران کشور در سرلوحه‌ی برنامه‌ها و اهداف مسئولان قرار گرفت. توجه به فقر و رفع محرومیت آنان بعد از انقلاب شدت فراوانی گرفت، به طوری که ۴۶۵۰ هزار نفر زیر نظر سازمان‌ها و نهادهای حمایتی جدید و یا احیاء شده‌ای هم چون سازمان بهزیستی، کمیته‌ی امداد امام علیه السلام و ... قرار گرفتند، بدین ترتیب که این تلاش‌ها بعد از جنگ تحمیلی نظم ویژه‌ای گرفته و تا هم اکنون هم چنان ادامه دارد.

۱۱- پدیده فقر و نابرابری اجتماعی، نسرتین پرستش، مجله‌ی اقتصادی - ماهنامه‌ی بررسی مسائل و سیاست‌های اقتصادی، شماره‌های ۷۹ و ۸۰، خرداد و تیر ۱۳۸۷، صفحات ۲۵-۱۵

نقش آفرینی نیروهای مردمی در مسأله‌ی فقرزدایی

بر اساس تحقیقات انجام شده، نقشی که مردم در فقرزدایی می‌توانند ایفا کنند بسیار پررنگ‌تر از نهادهای حاکمیتی است. هرچند که تأمین زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری این نقش آفرینی، برعهده‌ی حاکمیت خواهد بود. جایزه نوبل سال ۲۰۱۹ به خاطر ارائه‌ی «روش‌های تجربی برای کاهش فقر جهانی» اهدا شد. برندگان جایزه‌ی نوبل اقتصادی در تحقیقات میدانی خود متوجه شدند زمانی که مسئولیت واکسیناسیون برخی مناطق روستایی هند در اختیار دولت قرار داشت، نرخ واکسیناسیون کامل تنها ۶ درصد بوده‌است. اما زمانی که نهادهای مردم‌نهاد و غیردولتی زمام امور را به دست گرفتند، عملکرد تا ۳ برابر بهبود یافت. نرخ پایین واکسیناسیون به دلیل غیبت‌های زیاد کارمندان دولتی بود. این موضوع در بخش آموزش نیز تأیید شد. معلمان قراردادی، عملکرد بهتری از معلمان داشتند که استخدام دائمی بودند. کارمندان رسمی از موقعیت خود با افزایش نرخ غیبت‌ها بهره می‌بردند؛ اما معلمان قراردادی با هدف تمدید قرارداد سعی داشتند عملکرد خوبی از خود نشان دهند. بنابراین نوبلیست‌های اقتصادی سال ۲۰۱۹ نیز یک گزاره را تأیید کردند؛ مسیر دولتی فقرزدایی بن‌بست است.

لزوم ارائه‌ی مدل و الگو به منظور جلب مشارکت مردمی در فقرزدایی

مشارکت مردم در مسیر فقرزدایی از جامعه نیاز به طراحی الگوها و مدل‌های عملیاتی دارد. در ادامه الگویی برای جلب مشارکت حداکثری مردم از طریق هیأت‌های مذهبی ارائه خواهیم داد. این الگو با تکیه بر سرمایه‌ی اجتماعی هیأتی‌ها در میان اعضای فامیل خود و به شکل خانوادگی اجرا می‌شود.

از جمله نتایج اجرای این الگو می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ایجاد فضای معنوی کم‌نظیر و حرکت به سمت خودسازی در بین اعضای فامیل؛
- تقویت روحیه‌ی ایثار، تلاش، خدمت‌گزاری، خودباوری و همبستگی در فضای عمومی کشور؛
- مبارزه با فرهنگ تجمل، دنیازدگی، رقابت‌های مادی و اسراف در خانواده؛
- ایجاد و انتقال فرهنگ وقف و ایثار به نسل‌های بعدی از طریق نهاد خانواده؛

- رشد معنوی خانواده؛
- چشیدن طعم محرومیت و فقر از نزدیک؛
- ایجاد فضایی جهت مشارکت عموم مردم و به شکل خانوادگی برای محرومیت‌زدایی مادی و معنوی از کشور.

پیشینه و شرح طرح خانواده حامی

جرقه‌ی اولیه طرح «خانواده حامی» از سیره‌ی عملی شهید مهدی لطیفی شکل گرفت. این شهید بزرگوار که معلم بود و همزمان کارهای جهادی در روستاهای محروم انجام می‌داد در سال ۶۱ به شهادت رسید. بعد از شهادتش خانواده‌اش متوجه می‌شوند که شهید لطیفی در زمان حیات، زن و شوهر معلول و نیازمندی را حمایت همه‌جانبه می‌کرده است. خانواده‌ی شهید پس از شهادت فرزندشان تا امروز مسئولیت رسیدگی به امور آن‌ها را برعهده گرفته است. به گونه‌ای که این دو فرد مانند یکی از اعضای خانواده آن‌ها شده‌اند. بارها آن‌ها را به مشهد و کربلا برده‌اند. کوچکترین مشکلات زندگی آن‌ها مانند خراب شدن وسایل خانه یا کارهای تعمیراتی و بنایی خانه را انجام می‌دهند. هر بار آن‌ها را به هیأت هفتگی خود می‌آورند و حتی گاهی غذا درست می‌کنند و سرسفره‌ی همدیگر می‌نشینند. پس اساس این طرح، یادگاری از این شهید و الامقام است.

طرح «خانواده حامی» طرحی برای محرومیت‌زدایی و کمک به محرومان و مستضعفان است. ما از سرمایه‌ی اجتماعی و اعتمادی که مردم و خانواده‌های هیأتی‌ها به بچه‌های هیأت دارند، می‌توانیم برای محرومیت‌زدایی بیشتر در جامعه استفاده کنیم. هر یک از اعضای هیأت ممکن است خودش درآمد خیلی بالایی نداشته باشد که بتواند تکفل یک خانواده را به عهده بگیرد؛ ولی در خانواده و فامیل و عموم مردم، اعتمادی جلب کرده و با پشتوانه این اعتماد می‌تواند کمک‌های آن‌ها را جمع کند. در این طرح، یک خانواده به طور کامل تحت تکفل قرار می‌گیرد.

این کار باعث می‌شود که ما به جای این‌که صرفاً در ماه، مقدار پولی را به خانواده‌ای محروم کمک کنیم، به شکل کامل و همه‌جانبه تمام نیازهایش را ببینیم. در این طرح تمام دغدغه‌ی اعضای خانواده‌ی ما متوجه نیازهای یک خانواده‌ای می‌شود که ممکن است این خانواده نیازهای مختلفی داشته باشد؛ اعم از نیازهای مشاوره و روحی تا نیازهای مادی. نیازهای مادی دو

گونه هستند: یکی نیازهای جاری است که به شکل مستمر مبلغی به آن خانواده کمک می‌شود و بعضی نیازها هم مقطعی و دفعی است، مثلاً خانواده‌ای نیازمند وسیله‌ای می‌شود، مثلاً یخچالش می‌سوزد و نیاز به یخچال دارد که در این هنگام خانواده‌ی حامی هم در حد مقدور کمک می‌کند. خیلی وقت‌ها تعمیراتی باید در خانه صورت پذیرد که خانواده‌ی حامی با هزینه‌ای کمتر و به شکل بهتری آن کار را انجام می‌دهند.

معمولاً خانواده‌هایی که باید مورد حمایت قرار بگیرند، بدسرپرست یا بی‌سرپرستند و در گذران امور عادی زندگی شان هم دچار مشکل هستند. در این هنگام است که خانواده‌ای توان مند می‌آید و رتق و فتق امور آن‌ها را بر عهده می‌گیرد. برای نمونه، رفت و آمدهای خانوادگی - البته با در نظر گرفتن آسیب‌شناسی این روش در عدم سرایت این مشکلات به خانواده‌ی حامی و کسب مهارت‌های لازم در مددکاری این‌گونه خانواده‌های آسیب‌دیده - بسیاری از آسیب‌های اجتماعی و بزهکاری را در خانواده‌های بدسرپرست کاهش می‌دهد و سلامت روانی‌ای را برای آن خانواده‌ای که از سرپرست بد آسیب دیده‌اند در پی دارد.

ما قبل از پیشنهاد این طرح به هیأت‌ها، آن را به مدت حدود دو سال به صورت آزمایشی و محدود اجرا کردیم تا نقایص آن در مرحله‌ی اجرا خود را نمایان کند. اول با خانواده‌ای از شهدای مدافع حرم لشکر فاطمیون این طرح شروع شد؛ در ابتدا کمک‌ها با مبلغی اندک آغاز شد و این مبلغ با تورم بالا رفت. ما اول کار با مبلغ ۵۰۰ هزار تومان شروع کردیم. بعدها که مقداری مبالغ افزایش پیدا کرد، تعداد حمایت‌شدگان را به دو خانواده رساندیم. این کمک‌ها به تناسب ایام مختلف سال و نیازهای مقطعی، به اقلام مورد نیاز این خانواده‌ها اختصاص داده می‌شود. مثلاً در ماه مهر به بچه‌های محصلشان کمک هزینه‌ی تحصیلی می‌شود، ماه مبارک رمضان مرغ، گوشت و حبوبات به آن‌ها تعلق می‌گیرد و در ایام عید نوروز از نظر اقلام پذیرایی و آجیل مورد حمایت قرار می‌گیرند.

نحوه‌ی اجرا

اول: شناسایی خانواده‌های نیازمند

مرحله‌ی اول به شکل دقیق انجام می‌شود: چندتا بچه دارند؟ مشکلات‌شان چیست؟ چه بیماری‌هایی در میان آن‌ها رایج است؟ در نمونه‌ی خانواده‌ای که ما طرح را اجرا می‌کنیم، مادر خانواده دو عمل جراحی انجام داده و در خانه‌ای زندگی می‌کردند که زیرزمینی نبود و برای قلب مادر خانواده که با باطری کار می‌کند پله‌های زیرزمین سم است. پس خانواده‌های مشارکت‌کننده در این طرح، همت کردند و با هزینه‌ای بیشتر خانه‌شان را جابه‌جا کردند.

بدون شناسایی دقیق، نیازهای واقعی و درجه‌ی اول خانواده‌های نیازمند، افراد کمک‌کننده به این موارد توجه نکرده و فقط مبلغی به خانواده‌ای فقیر می‌دهند و همه‌جانبه نگاه نمی‌کنند که مشکل اصلی این خانواده برطرف شود و صرفاً به این خانواده کمکی می‌کنند. یا موردی دیگر از شناسایی دقیق مشکلات خانواده این بود که به عضو علاقه‌مند خانواده امکان حضور در کلاس آموزش خیاطی داده و با تهیه‌ی یک چرخ خیاطی برای‌شان زمینه‌ی اشتغال خانگی آن‌ها را فراهم می‌کنیم. با پیگیری‌های بعدی برایشان سفارش سری دوزی گرفته شد و زمینه‌ی درآمدزایی و خودکفایی آنان فراهم شد؛ در جایی دیگر برای اعضای خانواده که مشکل بیمه داشتند، نزدیک به دو میلیون تومان هزینه‌ی بیمه‌ی سالیانه‌شان شد.

دوم: نوشتن گزارشی جامع از شرح حال خانواده‌ی نیازمند

برای شناسایی، اول گزارشی از شرح حال کلی و جزئی خانواده‌های نیازمند تهیه می‌کنیم: چه بیماری ای دارند؟ آن خانواده چگونه دچار فقدان سرپرست شده است؟ چند فرزند دارند؟ ویژگی‌های هر کدام از این بچه‌ها چیست؟ در این جامی توان ذوق به خرج داد و شرح حالی که از آن خانواده می‌نویسیم با قلم داستانی روان و پراز جزییات جذاب باشد که خواننده تا آخر گزارش را خوانده و انگیزه‌ی کافی برای کمک‌رسانی پیدا کند. این کار را می‌توان با ترسیم و فضا سازی دقیق محیط زندگی آن‌ها و سیردقیق و موردی مشکلات و نیازهایشان به همراه شخصیت‌پردازی تک‌تک اعضای خانواده و کمبودهای هر یک از آن‌ها دنبال کرد. البته برای حفظ آبرومندی و رعایت حریم خصوصی خانواده‌ی هدف، این گزارش باید به صورت محرمانه تلقی شده و تنها در اختیار افراد خاصی مانند بزرگترهای فامیل قرار گیرد و تأکید شود که از انتشار آن خودداری گردد. گام دیگر در این رابطه این است که از ذکر نام واقعی خانواده‌ها در اطلاع‌رسانی‌های عمومی خودداری شود؛ مثلاً شماره‌گذاری شوند و هر خانواده با شماره‌ی خاصی مطرح شود.

سوم: استمرار در مشارکت در طرح

نکته‌ی مهم در اجرای موفق طرح این است که کمک‌کنندگان باید به شکل مستمر در طرح مشارکت داشته باشند. ما در مدل خودمان الآن کسی را داریم که هر ماه فقط ده هزار تومان کمک می‌کند. مهم این است که افراد هر میزانی - هر چند ناچیز- کمک می‌کنند، در هیچ ماهی قطع نشود. ما در طول حدود دو سال اجرای طرح «هر خانواده، یک خانواده» مدام با افزایش مشارکت‌کنندگان و جمع مبلغ کمک‌ها مواجه بوده‌ایم. اتفاق جالب این‌جاست که حتی وقتی خانواده‌ی هدف دیدند کمک‌های جمع شده بیش از حد نیازشان است، خودشان توصیه کردند که مبلغ اضافه‌ی کمک‌ها به خانواده‌ای دیگر تعلق گیرد.

چهارم: ارتباط‌گیری چندجانبه با خانواده‌ی نیازمند

در اجرای این طرح باید به این نکته توجه کرد که چون این خانواده‌ها معمولاً پدر - به عنوان سرپرست خانواده - ندارند، باید یک خانم از فامیل هم با آن‌ها مرتبط باشد تا مادر و دختران خانواده، نیازهای خاص خود را بدون ملاحظه با وی مطرح کنند؛ چون بعضی نیازمندی‌ها از نوع خانوادگی است و نمی‌شود مردانه حلش کرد. پس به حضور مردان و زنان فامیل به یک اندازه برای اجرای این طرح نیاز است. از طرفی گاهی رفع برخی نیازها و مشکلات تنها با پول حل نمی‌شود و نیاز به تدبیر و مشاوره است. در این جاست که هر چه اعضای بیشتری از خانواده و فامیل درگیر ماجرای کمک‌رسانی باشند، از حضور و تخصص آن‌ها بیشتر می‌توان استفاده کرد.

این فرایند حمایتی باید تمام اعضای خانواده را هر کدام به نوبه‌ی خود، درگیر کند. اگر تنها شما یک نفر دخیل باشید، خانواده‌ی شما صرفاً حس می‌کند که ماهیانه صدقه‌ای را پرداخت می‌کند و این درک را پیدا نمی‌کند که از یک خانواده‌ی نیازمند حمایت همه‌جانبه و تمام‌معنای کند. برای همین مهم است که شما کانال‌های ارتباطی‌تان را بیشتر کرده و به بزرگ‌ترهای فامیل شامل خانم‌ها و آقایان توسعه دهید.

نکته‌ی تأثیرگذار در برقراری ارتباطات خانوادگی این است که **بزرگ‌ترهای فامیل در خانواده‌ی حامی را باید در این رفت‌وآمدها مشارکت داده و دخیل کنیم؛** چون در فامیل، بزرگ‌ترها اعتماد و اعتبار بیشتری دارند و حس امنیت و اطمینان بیشتری را منتقل می‌کنند. هم‌چنین با مشارکت اعضای مؤثر فامیل در این طرح، کمک‌ها تداوم پیدا کرده و دایره‌ی حامیان از یک خانواده فراتر می‌رود و جلوه‌ی خانوادگی این طرح بیشتر می‌شود. با این حرکت خانواده‌ی نیازمند به فراموشی سپرده نمی‌شود و افراد بیشتری پیگیر دغدغه‌ها و نیازهای آن‌ها می‌شوند.

پنجم: اطلاع‌رسانی دقیق، مستمر و مؤثر

یک ایده در اطلاع‌رسانی و ایجاد انگیزه در افراد فامیل برای جمع‌آوری کمک‌ها به این شکل است: بعد از این‌که شرح حال خانواده‌ی هدف را دادیم و قول و قرارها را گذاشتیم و تأکید کردیم که باید به شکل مستمر مبلغ مقرر را تحویل بدهند، در بیستم هر ماه پیامکی به افراد ارسال می‌شود که محتوای آن، هدیه‌ی به فلان خانواده است تا کمک‌های خودشان را تا بیست و پنجم به فلان حساب واریز کنند. در این بین ممکن است برخی‌ها فوراً بعد از مشاهده‌ی پیامک، وجه را واریز کنند و بعضی دیگر فراموش کنند، و یا بعضی دوست دارند اول ماه وجه را واریز کنند. به همین خاطر است که مجری طرح وظیفه دارد بیستم تا بیست و پنجم ماه، هر روز این پیام را تکرار کند و در هر پیامک شماره‌ای درج کند که گیرنده‌ی پیام متوجه بشود که چندمین بار است پیام برای او ارسال شده است. روز بیستم، پیامک شماره‌ی یک، روز بیست و دوم پیامک شماره دو تا روز بیست و پنجم که معمولاً اکثر آن‌ان روز وجه را واریز کرده‌اند.

گزارش واریزی‌ها در کانال و گروهی که اعضای آن راهم‌ه‌ی افراد مشارکت‌کننده در این طرح تشکیل می‌دهند، ارسال می‌شود. در پیامک‌های درخواست وجه و گزارش‌هایی که ارائه می‌شود، برای افزایش انگیزه‌ی افراد از قرآن، احادیث اهل بیت علیهم‌السلام، کلام امام خمینی ره، مقام معظم رهبری مد ظله و دیگر بزرگان در مورد انفاق، توجه ویژه به نیازمندان، عدالت و محرومیت‌زدایی استفاده شود.

ششم: مراقبت از آسیب‌های احتمالی

افراد برخی از این خانواده‌های هدف به دلیل بی‌سرپرست یا بدسرپرست بودن، ممکن است دچار معضلات و بزهکاری شده باشند. در این زمان افراد حمایت‌کننده باید مراقب باشند که خودشان را از آسیب‌های احتمالی ارتباط و رفت‌وآمد با این گونه خانواده‌ها مصون بدارند.

در مقام آسیب‌شناسی این طرح باید گفت درباره‌ی معضلات و مشکلات خاص در این خانواده‌ها اگر تخصص کافی را نداریم، خودمان مستقیماً ورودی برای حل این‌گونه مشکلات نداشته باشیم و آن‌ها را به متخصص مربوط ارجاع بدهیم؛ چون ممکن است به دلیل راه‌کارهای ناآگاهانه، مشکل آن‌ها را دوچندان کرده یا حتی باعث سرایت این مشکل به خانواده و یا دیگر افراد خانواده‌ی خود باشیم.

هفتم: توصیه‌هایی برای نحوه‌ی رساندن کمک‌ها

در این طرح دقت شود که پول یا کالایی که می‌خواهند کمک کنند را مستقیماً به دست‌شان برسانند. شاید در اوایل کار این سؤالات برای فرد حمایت‌کننده ایجاد شود که ما چگونه با این خانواده ارتباط برقرار کنیم؟ به چه مناسبتی برویم به آن‌ها سر بزنیم؟ وقتی رفت‌وآمد خانوادگی ایجاد می‌شود مناسبتی نمی‌خواهد. برای ما که این طرح را دو سال است اجرا می‌کنیم، وقتی در منزل خانواده نیازمند حضور پیدا می‌کنیم و پول را مستقیماً به آن‌ها می‌دهیم، دوباره وضع زندگی‌شان را می‌بینیم و حرف‌های جدیدی زده می‌شود. این کار باعث ارتباط مستمر می‌شود. در این ارتباطات مستمر است که شما نیاز واقعی و لحظه‌ای آن خانواده را بهتر درک می‌کنید و می‌توانید هدفمندتر به آنها کمک کنید.

نکته مهم در بحث حمایت از یک خانواده نیازمند آن است که پولی که به آن‌ها تقدیم می‌شود به صورت مدیریت شده و هدفمند و به فراخور نیازهای هر کدام تقسیم شود. مثلاً گفته نشود که اگر این پول مستقیماً به مرد خانواده داده شود خرج مثلاً سیگارش می‌کند. اگر می‌توانی او را در درازمدت ترک بدهی این کار را بکن. اما او را از نیاز فعلی‌اش محروم نکن. حتی بخشی از این وجه باید به دست بچه‌ی خانواده برسد تا نیازهایش را برطرف کند. اما قطعاً باید بخش عمده‌ی این پول به دست کسی برسد که سلامت و بلوغ در خرج‌کردن داشته باشد تا نیازهای اصلی و اساسی آن خانواده را برطرف کند.

هشتم: روش اجرای طرح در هیأت‌ها

به منظور عملیاتی کردن این طرح در هیأت‌های مذهبی ابتدا باید در یک جلسه به تبیین طرح برای اعضا پرداخت. این کار بهتر است توسط روحانی هیأت انجام شود. در مرحله‌ی بعد نیاز به شناسایی و معرفی خانواده‌های هدف به خانواده‌های حامی داریم. یادمان باشد که احراز صلاحیت و توانایی خانواده‌های حامی را فراموش نکنیم.

بعد از شروع اجرای این طرح در هیأت نیازمند ایجاد بستری جهت گزارش عمومی و تبادل جزئیات اجرایی طرح به سایر اعضای هیأت هستیم. این بستر می‌تواند در شبکه‌های اجتماعی یا به شکل یک تابلوی اعلانات در گوشه‌ای از هیأت باشد. بسیار مناسب است که هر چند وقت یک بار گزارشی از موفقیت‌های این طرح توسط یکی از خانواده‌های حامی به عنوان بخشی از جلسه هیأت به سمع و نظر سایرین برسد. یا تجربیات اجرای طرح به شکل تلفیق عکس و متن در قالب پوسترهایی در حاشیه‌ی جلسه به صورت نمایشگاه ارائه گردد.

برای اجرای بهتر طرح توجه به نکات ذیل ضروری است:

در هر هیأت قطعاً افرادی هستند که با هم فامیل هستند. می‌توان هسته‌ی مرکزی این طرح را از همین هسته‌های فامیلی ایجاد کرد. با دادن مشاوره و جزئیات اجرایی طرح و گزارش کار و انتقال تجربیات، می‌توان این طرح را به خوبی گسترش داد. بعد از مدتی و با دادن گزارش‌ها از وجوه جمع‌آوری شده در هر خانواده و فامیل مشاهده می‌شود که چه مبالغ کلانی در هر ماه کمک شده است و همین امر باعث ایجاد انگیزه برای ادامه‌ی طرح خواهد شد. اما باید دقت شود که این شبکه‌شدن در استقلال خانواده‌های حامی در تصمیم‌گیری خلی ایجاد نکند و افراد هر فامیل که هسته‌ی حمایتی تشکیل داده‌اند در نوع خرج‌کردشان کاملاً مستقل باشند و از کسی دستوری نگیرند. این کار باعث ادامه‌ی این طرح خواهد شد.

وجود شبکه‌ی گسترده‌ی هیأت مذهبی سراسر کشور و حس ذاتی و به تبع آن وظیفه‌ی دینی‌ای که یک نیروی هیأتی نسبت به رفع فقر و محرومیت از جامعه‌ی اسلامی و اجرای عدالت اجتماعی دارد، این امکان را فراهم می‌کند که با اجرای این طرح در هیأت‌ها بخش عظیمی از محرومان و مستضعفان به طور کامل در زیر چتر حمایت خانواده‌های هیأتی قرار گرفته و از خط فقر مطلق فاصله بگیرند.

تفاوت این طرح با طرح‌هایی مانند اکرام ایتمام

شاید سؤالی در این جا مطرح شود که این طرح با طرح‌هایی مانند «اکرام ایتمام» چه تفاوتی دارد؟ در طرح اکرام ایتمام این‌گونه نیست که یک خانواده‌ی نیازمند، دلگرم باشد و دلش قرص باشد که یک خانواده‌ی حامی دارد که می‌تواند مشکلاتش را به او بگوید و او هم مشکلاتش را برطرف کند. در طرح‌هایی مثل اکرام ایتمام قرار است مثلاً در ماه رمضان هفته‌ای یک بار یک غذای گرم برود در خانه‌ی فرد نیازمند یا مثل این حرکت‌های مقطعی و گذرا؛ حالا آن‌ها هزار بدبختی متفاوت دیگر در خانه دارند، مثلاً بچه‌اش می‌خواهد پیش دبستانی اسم بنویسد، پول ندارد بدهد. این شکل حرکت‌های مقطعی بیشتر به حرکتی نمادین شبیه است. ولی طرح «خانواده حامی» اصلاً نمادین نیست؛ چون مشکلات و معضلات اصلی این خانواده به طور دقیق لمس و رصد شده است. مثلاً ما وقتی دیدیم که تورم بالا رفت، دغدغه‌ی نه من، بلکه خانواده‌ی من شد که خانواده‌ی نیازمند در این گرانی دارند چه کار می‌کنند و سعی بر آن شد تا در حد توان مان‌تدبیری اندیشیده شود. چون واقعاً حس می‌کردیم یکی از اعضای خودمان هستند که با این تورم دست و پنجه نرم می‌کنند.

پیوست ۲

پویش ملی علی یاوران

طرح پخت و توزیع غذای گرم سحری
با میانداری هیأت‌ها در ماه مبارک رمضان

در لیبیک به فرمان «رزمایش همدلی و مساوات» رهبر معظم انقلاب ع

مردمی که دستشان باز است و توانایی دارند بایستی در این زمینه فعالیت وسیعی را شروع کنند. در صلوات شریف «شَجَرَةُ النَّبُوَّةِ» می خوانیم: «وَأَرْزُقْنِي مَوَاسَاةً مَّنْ قَتَّرْتَ عَلَيْهِ مِنْ رِزْقِكَ بِمَا وَسَّعْتَ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ... وَأَحْيَيْتَنِي تَحْتَ ظِلِّكَ»؛ یعنی این یکی از کارهای لازمی است که بایستی انجام بگیرد؛ بخصوص که ماه رمضان در پیش است. ماه رمضان، ماه انفاق است، ماه ایثار است، ماه کمک به مستمندان است؛ چه خوب است که یک رزمایش گسترده‌ای در کشور به وجود بیاید برای مواسات و همدلی و کمک مؤمنانه به نیازمندان و فقرا که این اگر اتفاق بیفتد، خاطره خوشی را از امسال، در ذهن‌ها خواهد گذاشت. ما برای اینکه ارادتمان به امام زمان ثابت بشود، بایستی صحنه‌ها و جلوه‌هایی از جامعه مهدوی را خودمان به وجود بیاوریم که عرض کردیم، جامعه مهدوی، جامعه قسط و عدل است و جامعه عزت است، جامعه علم است، جامعه مواسات و برادری است؛ اینها را بایستی مادر زندگی خودمان تحقق ببخشیم، به قدر امکان خودمان؛

این ما را نزدیک می‌کند. رهبر معظم انقلاب ۹۹،۱،۲۱

مقدمه

در آستانه‌ی ماه مبارک رمضان شاهد گسترش جریانی هستیم که امر روزه‌داری را موجب تضعیف جسمی و وجوب روزه را مانع تقویت جسمی مؤمنین معرفی می‌کند و برای جلوگیری از ابتلاء به ویروس منحوس کرونا، روزه‌خواری را تجویز می‌نماید. در این قصه دشمنان دانا و دوستان نادان یک مسیر را دنبال کرده و آن هم تعطیلی حکم خداست!

در حالی که در روایات متعدد به این مفهوم اشاره شده است که «صوموا تصحوا»^۱ یعنی روزه‌داری نه تنها به سلامت جسم آسیبی وارد نمی‌کند بلکه خود، موجب سلامت جسم و روح است.

برای مقابله با این جریان که با وجهه‌ی ظاهراً علمی و فشار رسانه‌ای به دنبال مقصود خود هستند، نیازمند طرحی جامع هستیم که علاوه بر تقویت جسمی و روحی مردم، بتواند فضای رسانه‌ای را نیز تغییر داده و ابتکار عمل را به دست گیرد.

۱- مستدرک الوسائل ۵۹۰/۱

از این رو در لیبیک به فرمان رهبر معظم انقلاب علیه السلام در سخنرانی روز نیمه شعبان که به «رزمایش مواسات و همدلی» توصیه فرمودند، پویش ملی #علی-یاوران جهت شناسایی دقیق محرومین و هم‌دلی و هم‌دردی با ایشان توسط هیأت‌ها در یک اقدام سراسری در ماه مبارک رمضان راه‌اندازی شده است.

به فضل الهی و مدد اهل بیت و همراهی بانیان و خیرین، قصد داریم این طرح را در ۱۱۰ واحد آشپزخانه‌ی کشور (متشکل از یک یا چند هیأت) و در هر آشپزخانه به تعداد ۱۱۰ هزار غذا در ۳۰ شب ماه مبارک رمضان با نام مبارک امیرالمؤمنین علیه السلام آغاز نماییم.

بدیهی است هیأت‌های مذهبی، نسبت به پوشش رسانه‌ای یکپارچه‌ی این اقدام اهتمام جدی داشته و با به میدان آوردن سرمایه‌ی اجتماعی خود، به این پویش بابرکت ضریب خواهند داد.

در مورد معنای مواسات، آن‌چه از مجموع معانی لغوی، روایات، سیره معصومین علیهم السلام و کلام اندیشمندان اسلامی به دست می‌آید، مواسات رفتار و خصلت پسندیده‌ی اسلامی است که در مرتبه‌ای بالاتر از بخشش و پائین‌تر از مساوات و ایثار جای می‌گیرد. این اصل بزرگ اسلامی، گستره‌ای از «همدلی و غمخواری» تا «یاری و کمک‌های فکری، مالی، جسمانی، آبرویی» و بالاتر از آن، «محرومان و نیازمندان را در اموال خود شریک دانستن» و «زندگی و دارایی خود را زندگی و دارایی آن‌ها دانستن» را در بر می‌گیرد. اگر این معنا از مواسات و همدلی در جامعه تحقق پیدا کند، فقر و نیازمندی از جامعه رخت بر بسته و در سخت‌ترین شرایط حتی در شرایط ناشی از تحریم‌های اقتصادی و شیوع بیماری‌ها نیز جامعه اسلامی در تأمین معاش مردم خود مستأصل نخواهد شد. در این مرحله سعی خواهیم کرد طرح‌های کوتاه‌مدت برای رسیدگی و همدردی با مستمندان در ماه مبارک رمضان را دنبال کرده و با شناسایی که به‌طور دقیق انجام می‌شود، زمینه‌ی برنامه‌های حمایتی بلندمدت را فراهم آوریم.

علت انتخاب طرح «پخت غذای گرم سحری»

۱. شناسایی روزه‌داران نیازمند حقیقی

غذای گرم را کسی که بخواهد روزه بگیرد و در زمان سحر بیدار باشد دریافت می‌کند، در صورتی که اگر مواد غذایی دیگر و در زمانی غیر سحر این توزیع انجام شود، هر کسی ولو غیر نیازمند هم ممکن است اعلام نیاز کند.

۲. تقویت بنیه‌ی جسمی روزه‌داران

وعده سحر به جهت حفظ صحت جسمی روزه‌دار از نظر ارزش غذایی از وعده افطار مهم‌تر است، اگرچه نسبت به افطاری دادن توصیه‌های زیادی داریم ولی در مورد اطعام مؤمنین، خصوصاً نیازمندان هم تأکیدات فراوانی داریم.

۳. مزیت رسانه‌ای

اطعام سحر ابتکار جدیدی است و استعداد تغییر فضا به نفع روزه‌داری را دارد و خیلی از هیأت‌ها را که دنبال خدمت در ماه مبارک رمضان هستند را پای کار می‌آورد.

۴. مزیت زمانی و مکانی

امکان پخت و توزیع غذا برای هیأتی‌ها در آشپزخانه‌های هیأت در حد فاصل زمانی افطار تا سحر ممکن است اما در طول روز این امکان فراهم نیست.

۵. فرصت انس

زمینه‌ی استفاده از فرصت معنوی افطار تا سحر در این شرایط مهیاست و هر آشپزخانه می‌تواند به یک مجلس اهل بیت تبدیل شود و بچه‌های هیأت علاوه بر خدمت‌رسانی، از معنویت سحر، قرائت قرآن، منبر، مناجات و شب‌زنده‌داری هم برخوردار خواهند شد.

۶. مزیت ارتباط‌گیری مستمر

هیأت‌های می‌توانند با مراجعه‌ی دائمی به درب‌خانه‌ی محرومین در ۳۰ شب‌ماه مبارک، شناسایی نیازمندی‌های محرومین و خانواده‌ی آن‌ها را دقیق‌تر بررسی کرده و زمینه‌ی ارتباط و حمایت بیشتر در طرح‌های بلندمدت آینده را فراهم آورند.

سه نوع تکلیف در «رزمایش همدلی»

۱. **تکلیف فردی؛** وظیفه‌ی شخصی (هر کاری که از دستم بر بیاید برای برطرف کردن نیازمندان)؛ هر کسی وظیفه خود را به اندازه‌ی توانش درست انجام دهد.

۲. **تکلیف جامعه‌ی هیأت؛** همه‌ی مجموعه‌ها را در پویش علی‌یاوران و رزمایش همدلی پای کار بیاوریم، به همدلی و هم‌گرایی برسانیم (همه‌ی مجموعه‌ها به هم وصل شوند و توان‌ها به هم گره بخورد و کارعظیم راه بیندازند) با شناسایی افرادی که توان جمع کردن و رهبری و مدیریتی بالایی دارند. (جمعیت علی‌یاوران باید فعال شود) ما باید ثابت کنیم نه با شعار که با عمل؛ در جامعه چنان امر ولیّ ما مهم است که به محض این‌که لب‌تر کرد به مواسات، کلّ کشور را پوشش دادیم تا دشمن غلط کند که طمع به این ملت بکند، که ما امامی داریم که امتی دارد که در بدترین شرایط تا اراده می‌کند، اراده‌ی او تا لایه‌های زیرین جامعه نفوذ دارد.

۳. **دامنه‌ی فراگیرتر؛** هیأت‌ها علاوه بر محیط پیرامونی خود، ائمه‌ی جمعه، مساجد، تشکل‌ها و سازمان‌های دیگر را هم در این امر خدایسندانه درگیر کنند. ستادی که راه‌اندازی کردید متشکل از همه‌ی این‌هاست و وظیفه دارد فراتر از همه راهبری کند، جمع‌آوری کند، سازماندهی کند، عملیات کند تا رنج مردم به کمترین حد برسد. از قدرت جمع‌کنندگی و تجربه‌ی رزمایش همدلی توسط این طرح که بزرگ‌ترین پیروزی و مدال افتخار هیأت‌ها خواهد بود غفلت نکنید.

شرح عملیات

پس از راه‌اندازی ستاد عملیاتی رزمایش همدلی و مواسات در زمینه‌های مختلف خدمت‌رسانی در هر استان و شهرستان، کارگروهی برای پویش #علی-یاوران شکل بدهید. اولین کار این کارگروه جمع کردن هیأت‌های شهر یا شهرستانی است که می‌خواهند با کمک هم یک آشپزخانه را درست بگیرند. (در برخی استان‌ها یک هیأت به تنهایی توانمندی راه‌اندازی آشپزخانه و پخت ۱۱۰ هزار غذا در ماه مبارک رمضان را دارد و در برخی استان‌ها چند هیأت باید توان خود را روی هم بگذارند تا بتوانند این کار را انجام دهند.)

بلافاصله پس از هماهنگی اولیه و تقسیم کار، نحوه جمع‌آوری کمک‌های مردمی را مشخص نموده و تبلیغات وسیع را آغاز می‌کنیم. (برخی هیأت‌ها از قبل سامانه پرداخت دارند و می‌توانند از همان بستر برای تأمین مالی طرح استفاده کنند) تبلیغات وسیع علاوه بر واحد رسانه پویش، همه اعضای هیأت را نیز درگیر کرده و از تبلیغ چهره به چهره غافل نشوید. دعوت خیرین و بانیان توسط پیرغلامان و ریش‌سفیدها که اعتباری در محله و شهر دارند انجام شود.

عملیات شناسایی

۱. شناسایی، مهم‌ترین رکن کار

- توجه داشته باشید که انجام هر اقدامی برای همدلی و مواسات با مردم مبتنی بر شناسایی دقیق و به‌روز از مردم و خانواده‌های نیازمند است. بنابراین مهم‌ترین اقدام ستادهای استانی و شهرستانی که باید انجام بدهند شناسایی محله محور است. ضمن اینکه شناسایی دائماً باید به‌روز شود.

- آمار دقیقی از فقر مطلق یعنی کسانی که «نیازمندان شب» هستند نداریم، ولی مطمئنیم در این دو ماهی که ویروس منحوس کرونا شایع شده، بسیاری از مردم که تا قبل از این نیازی به کمک نداشتند، به لیست نیازمندان اضافه شده‌اند. برآورد نهادهای حمایتی این است که این عدد در حال افزایش است و با ادامه‌ی این روند خانواده‌های زیادی را درگیر خواهد کرد.

۲. تقسیم شهر و شهرستان به محلات و تقسیم محلات به چند محله

- این کار می‌بایست از ابتدای شروع بیماری کرونا توسط شبکه‌ی هیأت‌های خدمت‌رسان در سراسر کشور انجام می‌پذیرفت. اگر ستادی در استان و شهرستان این اقدام مهم را انجام نداده، بهتر است قبل از انجام هر کاری این اقدام را صورت دهد.

۳. انتخاب افراد برای حضور در تیم شناسایی از اعضای همان محله و مورد اعتماد مسجد و هیأت محله

- شناخت محل و مردم محله، کمک شایانی به انجام سریع و مطمئن شناسایی خواهد کرد. بنابراین استفاده از نیروهای بومی منطقه برای اقداماتی چون شناسایی و توزیع، بهترین گزینه است.

۴. تشکیل تیم شناسایی متشکل از افراد امین، متین و جا افتاده (ترجیحاً روحانیون و طلاب)

- افرادی که مأمور می‌شوند درب منزل مردم مراجعه کنند باید با رعایت تمام نکات بهداشتی، در کمترین زمان، بیشترین اطلاعات مفید را جمع‌آوری نمایند. هرگونه ناشی‌گری در مواجهه با مردم درب منزل، موجب عدم اطمینان و اعتماد مردم و عدم استقبال ایشان از دادن اطلاعات به شما خواهد شد.

۵. تهیه‌ی حکم و کارت قانونی از نهادهای ذیربط

- حتی الامکان با مجوز نهادهای مربوطه به درب منازل مراجعه کنید و برای جلب اعتماد از پرسیدن اطلاعات غیرضروری هم چون شماره‌ی ملی خودداری نمایید.

۶. تهیه‌ی پرسش‌نامه‌ی مختصر و مفید برای دریافت اطلاعات اولیه‌ی مورد نیاز از خانواده‌ها

- برای تهیه‌ی پرسش‌نامه، حلقه‌ی فکری تشکیل دهید و فقط سؤالات دقیق و ضروری را در فرم وارد کنید. توجه داشته باشید که نهایت توقف شما درب منزل ۵ الی ۷ دقیقه است.

- همواره برای شناسایی اقلامی در دست داشته باشید و به خانواده بدهید. حتی اگر توان تهیه‌ی ماسک و مواد

ضد عفونی کننده را ندارید، بروشور و جزواتی آماده کنید و درب منزل تحویل دهید. این کار برای جلب اعتماد و گرفتن اطلاعات خانوار ضروری است.

- در صورت انجام شناسایی توسط نهادهای امدادی همچون کمیته‌ی امداد و سازمان بهزیستی، حتماً با هماهنگی ایشان از اطلاعات آن‌ها برای تکمیل شناسایی خود استفاده نمایید. هم‌چنین مجموعه‌ها و مؤسسات خیریه‌ی مردمی نیز در این امر می‌توانند به شما یاری برسانند.

- شماره‌ی تماس، آدرس و موقعیت مکانی (GPS) خانواده‌های نیازمند را در مرحله‌ی شناسایی دقیق ثبت نموده و قبل از شروع عملیات توزیع غذا، این اطلاعات را در اختیار تیم توزیع قرار دهید.

۷. **تجمیع و تحلیل اطلاعات تیم شناسایی**

- در این مرحله در ماه مبارک رمضان قصد داریم بر اساس اولویت، خانواده‌های نیازمند غذای سحری (و افطاری و بسته‌ی ارزاق) را شناسایی کنیم. بدیهی است سایر اطلاعات خانواده‌ها در سایر مناسبات اجتماعی برای هیأت‌های خدمت‌رسان کاربرد خواهد داشت.

۸. **راستی‌آزمایی در ماه مبارک رمضان**

- اگر به هر دلیل فعلاً توانایی شناسایی دقیق را ندارید، سعی کنید به آمار و اطلاعات موجود هیأت‌های خدمت‌رسان و امنای مساجد اعتماد کنید.

- اگر به اطلاعات خانواده‌های تحت پوشش نهادهای امدادی و خدماتی اعتماد کردید، به این نکته توجه داشته باشید که بسیاری از خانواده‌ها در این دو ماه شیوع بیماری کرونا، دچار بحران شده‌اند و درآمدهای خود را از دست داده‌اند و باید به لیست نیازمندان شما افزوده شوند. مشاغل روزمزد، مهم‌ترین قشری هستند که این روزها تحت فشار معیشتی قرار دارند.

۹. هماهنگی با سایر نهادهای خدمت‌رسان

- نهادهای زیادی همچون بسیج و بنیاد برکت، بنیاد احسان و... قصد توزیع غذای گرم و بسته‌ی غذایی در ماه مبارک رمضان دارند. جهت جلوگیری از هدررفت انرژی جهادگران و توزیع متوازن کمک‌های مردمی، همراهی و هماهنگی همه‌ی این مجموعه‌ها در ستاد مرکزی ضروری است.

عملیات طبخ و بسته‌بندی غذا

۱. انتخاب آشپزخانه مناسب

- در این ایام که نمازهای جمعه، مساجد، حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها تعطیل است، استفاده از ظرفیت آشپزخانه و نیروی انسانی آنان یکی از گزینه‌های قابل طرح است.
- طبخ غذا در آشپزخانه‌ای انجام پذیرد که امکان حضور افراد زیاد (حدود ۱۰۰ نفر) در مراحل مختلف پخت، بسته‌بندی و آماده‌سازی برای توزیع را داشته باشد.
- امکان راه‌اندازی یک دکور ساده در گوشه‌ی آشپزخانه بررسی شود. فضای مورد نیاز برای تجهیز امکانات صوتی و تصویری جهت برپایی مراسم قرائت قرآن، منبر و مناجات در سحرهای ماه مبارک رمضان نیز در نظر گرفته شود.
- امکان رفت‌وآمد سریع ماشین برای حمل و نقل غذاها در سحر میسر باشد و مزاحمتی برای کسی ایجاد نکند.

۲. بسته‌بندی تمیز و مرتب

- ظروف غذا را طوری انتخاب کنید که درب داشته باشد و غذا از آن بیرون نریزد.
- ظاهر بسته باید در نهایت تمیزی و رعایت نکات بهداشتی باشد. مراحل کشیدن غذا در ظروف نیز باید با دستکش و بدون دخالت دست انجام پذیرد.

۳. فراسودمند پزیم.

در جدول ۱، برنامه‌ای پیشنهادی جهت هرچه مفیدتر بودن غذاهای طبخ شده آمده است.

جدول ۱. برنامه‌ی غذایی پیشنهادی جهت فراسودمند نمودن اطعام سحری

۱	قرمه سبزی	حتماً با لیمو عمانی سالم طبخ شود.
۲	قیمه پلو	حتماً با لیمو عمانی سالم طبخ شود.
۳	لوبیا پلو	چیتی، رشتی، چشم بلبلی
۴	عدس پلو	-
۵	سبزی پلو با گوشت	-
۶	مرغ با پلو	همراه آن سیر پخته یا پیاز پخته باشد.
۷	کباب مرغ	گوشت مرغ حتماً در لیموی تازه بماند و به همراه پیاز و یا سیر مصرف شود.

جدول ۲. مواد غذایی مفید برای اضافه کردن به غذا

۱	اضافه کردن سرکه انگور طبیعی در حین طبخ تمامی غذاهای بالا به میزان مورد نیاز که غذا را ترش و تیز نکند و بی مزه هم نباشد.
۲	اضافه کردن سبوس گندم پودر شده به برنج در حال طبخ و یاد در حین دم کردن جهت غنی سازی برنج ها و جلوگیری از بیبوست.
۳	اضافه کردن سویق عدس به خورشت های فوق جهت جلوگیری از عوارض و نیز افزایش ارزش غذایی و قوام آوری آن ها.
۴	به ازای هر ۳ نفر ۱ قاشق غذاخوری و در صورت قوام زیاد یا تغییر مزه محسوس، هر پنج نفر یک قاشق غذاخوری.

۴. لیست اقلام مورد نیاز آشپزخانه و برآورد هزینه ۱۱۰ هزار وعده غذا

- پیش بینی مالی این قضیه به این صورت است که هزینه ی هر غذا را ۷ تا ۸ هزار تومان در نظر گرفتیم و هر تعداد را در این عدد ضرب می کنیم که حدوداً برای ۱۱۰ هزار غذا و سایر هزینه های جاری ۱ میلیارد در نظر گرفته شده است.

لیست اقلام و هزینه ی مورد نیاز

۳۰ شب، در هفت نوع غذا، شبی ۴ هزار پرس

قرمه سبزی | قیمه | مرغ | لوبیاپلو | عدس پلو | کباب مرغ | سبزی پلو

جدول ۳. لیست اقلام و هزینه ی مورد نیاز

ر	شرح	مقدار	قیمت واحد	توضیحات
۱	برنج	۱۶ تن	۲,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۲	گوشت	۲۸۰۰ ک	۱,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۳	ران مرغ (سایز ۳۵۰ گرمی)	۵۶۰۰ ک	۶۷۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۶ هزار ران
۴	رب گوجه فرنگی	۶۰۰ ک	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۵	روغن مایع	۴۸۰۰ ک	۴۰۰,۵۰۰,۰۰۰	-
۶	روغن معطر	۴۰۰ ک	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۷	پیاز	۴ تن	۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۸	لوبیا سبز	۸۰۰ ک	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۹	لپه	۴۰۰ ک	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	-

ادامه‌ی جدول ۳. لیست اقلام و هزینه‌ی مورد نیاز

ر	شرح	مقدار	قیمت واحد	توضیحات
۱۰	لوبیاچیتی	ک ۴۰۰	۸۸,۰۰۰,۰۰۰	-
۱۱	سیب‌زمینی	ک ۳۲۰	۱۴۰,۰۰۰,۰۰۰	ک ۱۴۰۰ خام
۱۲	لیمو عمانی	ک ۸۰	۴۸,۰۰۰,۰۰۰	-
۱۳	سبزی سرخ شده	ک ۸۰۰	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	ک ۲۴۰۰ خام
۱۴	مرغ برای سرخ کردن	ک ۲۰۰	۴۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۱۵	عدس	ک ۱۷۰	۱۳۶,۰۰۰,۰۰۰	-
۱۶	کشمش	ک ۶۸۰	۷۳,۶۰۰,۰۰۰	-
۱۷	سبزی پلویی	ک ۶۰۰	۲۸,۰۰۰,۰۰۰	-
۱۸	آبلیمو	لیتر ۸۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۱۹	سینه مرغ	ک ۳۲۰	۶۴,۰۰۰,۰۰۰	کباب
۲۰	گوجه فرنگی	ک ۲۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۲۱	نمک	تن ۴	۴۰,۰۰۰,۰۰۰	تصفیه، بدون ید
۲۲	زردچوبه	ک ۸۰	۱۶,۰۰۰,۰۰۰	-
۲۳	زعفران	۸۰ مثقال	۴۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۲۴	پلاستیک بسته بندی	-	۴۸,۰۰۰,۰۰۰	-
۲۵	ظرف غذا	۱۲۰ هزار	۱,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	کاسه ۳۲ هزار
	جمع کل ۴ هزار پرس در طی ۳۰ شب		۸,۳۸۲,۱۰۰,۰۰۰	-

جدول ۴. لیست برآورد اقلام و بودجه مورد نیاز برای سایر هزینه‌ها

ر	شرح	مقدار	قیمت واحد	توضیحات
۱	لباس گان و ماسک	۹۰۰ دست	۱۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۰ نفر کادر
۲	لباس گان و ماسک	۱۵۰۰ دست	۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۵۰ نفر کادر
۳	فضاسازی آشپزخانه	-	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۴	فضاسازی شهید گمنام	-	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	-
۵	دکور هیأت	-	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	-
۶	طراحی	-	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۷	آشپز	-	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۸	صوت	-	-	-
۹	چاپ کاغذ و بنر	-	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۱۰	تبلیغات (پیامک)	-	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	-
۱۱	پیش بینی نشده	-	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	-
جمع کل هزینه‌های طرح			۶۷۰,۰۰۰,۰۰۰	-

جدول ۵. مجموع هزینه‌های مورد نیاز

ر	شرح	قیمت واحد
۱	جمع کل غذای ۳۰ شب	۸,۳۸۲,۱۰۰,۰۰۰
۲	جمع کل هزینه‌های جانبی	۶۷۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع کل هزینه‌های طرح		۹,۰۵۲,۱۰۰,۰۰۰

عملیات توزیع

۱. تشکیل تیم‌های توزیع‌کننده‌ی غذا در سحر

- قبل از شروع توزیع در شب‌های ماه مبارک رمضان حتماً جلسه‌ی توجیهی بگذارید و برای هر تیم مشخص کنید که به چه خانواده‌هایی باید غذا برسانند. شماره تماس، آدرس و موقعیت مکانی هر کدام را هم تحویل بدهید و بخواهید مسئول هر تیم قبل از مراجعه در سحر، یک بار از محل بازدید کرده باشد.

۲. فقط ۳۰ دقیقه فرصت دارید!

- مدت زمان توزیع غذا در سحر، بین نیم تا یک ساعت است. پس هرچه تعداد تیم‌های توزیع‌کننده بیشتر باشد، سریع‌تر و راحت‌تر می‌شود غذا را به دست خانواده‌ها رساند. برای هیأت‌هایی که ۱۱۰ هزار غذا پخت می‌کنند، برای هر شب حدود ۳۶۰۰ غذا را باید توزیع کنند. با در نظر گرفتن تعداد ۴ نفر به طور متوسط برای هر خانواده، باید هر شب ۹۰۰ منزل مراجعه شود. (به عنوان مثال اگر ۱۰۰ تیم دونفره برای توزیع داشته باشید، هر تیم باید به ۹ خانواده مراجعه کند و ۳۶۰ غذا را به آن‌ها برساند)

۳. قبل از مراجعه حتماً تماس بگیرید

- قبل از این که بخواهید سحرگاه زنگ منزل خانواده‌ها را بزنید، با آن خانواده تماس گرفته و با توضیح طرح، رضایت ایشان را جلب نمایید و ساعت دقیق مراجعه را اطلاع دهید.
- اگر بتوانید اصلاً زنگ درب خانواده‌ها را نزنید بهتر است. دقایقی قبل از رسیدن به درب منزل، با تماس تلفنی خواهش کنید که برای تحویل غذا درب منزل حاضر باشند.

۴. از هیأت‌های دیگر محله‌ی خود برای توزیع غذا کمک بگیرید

- بخش مهمی از رزمایش همدلی اطعام نیازمندان، تمرین توزیع سریع، دقیق و هدفمند غذای گرم است. هماهنگی مورد نیاز برای اجرای این رزمایش ۳۰ دقیقه‌ای هر سحرماه مبارک رمضان، نیازمند هماهنگی و برنامه‌ریزی دقیق قبل از توزیع است.

۵. نیروی جایگزین داشته باشید

- با همه‌ی دقت در برنامه‌ریزی بازهم در شب عملیات ممکن است برای برخی تیم‌ها یا ماشین‌هایشان مشکلی پیش بیاید و نتوانند در توزیع شرکت کنند. لازم است نیروی آماده برای جایگزین کردن تیم‌هایی که عمل نکرده‌اند داشته باشید.

۶. حفظ آبرو کنید

- وقتی وارد محل می‌شوید سرو صدا به راه نیندازید. صدای ضبط را کم کنید و از حرف زدن با صدای بلند پرهیز کنید. حتی همسایه‌ی دیواربه‌دیوار خانواده‌ی نیازمند، نباید رفت‌وآمد شما را متوجه شود.

- غذا را با عنوان تبرّکی به خانواده‌ی نیازمند هدیه کنید که شأن و آبروی آن‌ها حفظ شود. در قسمت فرهنگی خواهیم گفت که هرچقدر بتوانید اقلام فرهنگی به این بسته‌ی غذایی اضافه کنید مطلوب‌تر است. طوری هم‌زمان غذاها را در ب منازل در یک کوچه بدهید که این طور وانمود شود همه‌ی افراد محله غذا دریافت می‌کنند.

عملیات رسانه‌ای

۱. این واحد از قبل از شروع رزمایش فعالیت خود را شروع می‌کند

- یکی از بخش‌های مهم در هر پویش و رزمایشی، انعکاس رسانه‌ای آن حرکت است. تا کار دیده نشود نمی‌توان انتظار داشت مردم در این حرکت کمک کرده و در پیش‌برد اقدامات با شما سهیم شوند. پس از ظرفیت فضای مجازی و حقیقی برای تبلیغ و ترویج کار خود استفاده کنید.

۲. مستندسازی کنید

- تصمیم این‌که این حرکت را ثبت و ضبط کنید با شماست. همین الان خیلی از حرکت‌های جهادی در حال انجام است و پس از تمام شدن کار هیچ عکس و فیلم و متنی از تجربیات آن مستند نشده است. این کار هم برای اصلاح این فرآیند و هم برای دیگرانی که می‌خواهند حرکت شما را تکرار کنند، مفید خواهد بود. به علاوه این‌که هر کدام از این اقدامات، تاریخ شفاهی هیأت شما را رقم خواهد زد.

۳. همه‌ی فرآیند را ثبت کنید

- مرحله‌ای که کاملاً با احتیاط باید عکس و فیلم بگیرید، مرحله‌ی تحویل غذاست. به هیچ‌وجه از چهره و بدن و حتی درب منزل خانواده‌ی نیازمند عکس و فیلم نگیرید. فقط از شخصی که غذاها را تحویل می‌دهد و دستی که تحویل می‌گیرد عکس و فیلم بگیرید. در سایر مراحل هم چون شناسایی، ضد عفونی آشپزخانه، طبخ غذا، آماده‌سازی نیروهای آشپزخانه، اجرای مراسم هیأت، جمع‌آوری کمک‌های مردمی و... هرچه می‌توانید مستندسازی کنید.

۴. هر روز گزارش دهید

- حتماً از ظرفیت فضای مجازی (و اگر امکان دارد فضای حقیقی) استفاده کرده و آمار و ارقام را در هر روز به اطلاع عموم برسانید. حتی اگر موفق نشدید حدنصاب پخت هر شب را به دست بیاورید باز هم شفاف و روشن اقدامات خود را گزارش کنید. این کار باعث دلگرمی خیرین و بانیان جهت صرف درست هزینه‌ها و تشویق ایشان برای کمک بیشتر خواهد بود.

- گزارش اقدامات شما به عموم مردم علاوه بر جلب اعتماد آن‌ها، تعریف صحیحی از هیأت و وظایف آن در شرایطی که مردم نیاز به کمک دارند، ارائه خواهد داد. پس در گزارش دادن همه چیز را جزئی و هنرمندانه بیان کنید.

۵. مسئولین بهداشت رادعوت کنید

- از مسئول دانشگاه علوم پزشکی و مسئولین بیمارستان‌ها بخواهید در محل آشپزخانه حاضر شده و روند پخت و بسته‌بندی رانظارت و تأیید کنند. جهت جلب اطمینان عمومی از رعایت نکات بهداشتی در آشپزخانه، از روند نظارت ایشان ضبط بگیرید و منتشر کنید.

۶. گزارش‌های خود را به ما هم برسانید

- گزارش تصویری و خبری خود را از مسیر [@Movasat-Qazvin](https://www.Movasat-Qazvin) در پیام‌رسان‌های ایتا، بله، تلگرام و اینستاگرام به «قرارگاه مردمی مواسات و همدلی مؤمنانه» رسانده تا فعالیت شما جهت انعکاس و الگوبرداری سایر مجموعه‌ها در رسانه‌های جمعی به نمایش درآید.

۷. هشتگ بزیند

- فایل‌های اقدامات خود را جهت جریان‌سازی در فضای مجازی در شبکه‌های اجتماعی مختلف و در قالب‌های مختلف متن و عکس و کلیپ و ... با هشتگ‌های #علی_یاوران، #میاندار_خدمت، #خادم_هیأت_خادم_مردم، #رزمایش_همدلی، #شب_های_همدلی و #مواسات_سحرمعرفی کنید.

تأمین مالی پویش

۱. استفاده از ظرفیت تبلیغی و رسانه‌ای برای جمع‌آوری کمک‌های مردمی

- برای جمع‌آوری کمک‌های نقدی، هر هیأت شماره حساب حقوقی هیأت یا خیریه‌ی هیأت را به این امر اختصاص دهد. بسته‌ی تبلیغی پویش علی‌یاوران شامل لوگو، پوستر، موشن‌گرافیک، دعوت به پویش و... از طریق پایگاه جامع محتوایی هیأت به آدرس www.heyat.co در دسترس است. همین محتوا در کانال‌های پایگاه جامع محتوایی هیأت در شبکه‌های اجتماعی ایتا، بله و تلگرام نیز به آدرس [@heyat.co](mailto:heyat.co) قابل دستیابی است. شما می‌توانید با جایگزینی شماره حساب هیأت خود در طرح‌های لایه‌باز موجود در این پایگاه، از طرح‌های آماده شده استفاده نمایید.

۲. کمک‌های غیرنقدی را فراموش نکنید

- لیستی از مایحتاج غذایی در همین جزوه در قسمت برآورد مالی آورده شده است. مقدار مورد نیاز این اقلام را به اطلاع عموم مخاطبان و خیرین برسانید تا هرکس هر مقدار توان دارد در این حرکت خدایسندانه شریک شود.

۳. ایستگاه ثابت و سیار راه بیندازید

- برای جمع‌آوری کمک‌های مردمی یک ایستگاه ثابت در مکانی عمومی (حتی المقدور نزدیک محل هیأت و آشپزخانه) برپا کنید. چند تیم را هم مأمور کنید که ایستگاه سیار راه انداخته و کمک‌های مردم را درب منزل دریافت کنند.

۴. جمع‌آوری کمک از نهادهای حاکمیتی

- برای شروع این کار خیر به تمام نهادهای مرتبط و غیرمرتبط با هیأت و خدمت‌رسانی نامه بنزید و علاوه بر توضیح طرح، به آن‌ها هم توفیق بدهید که در این حرکت سهیم شوند.
- گاهی برخی از نهادهای ظاهراً غیرمرتبط، بیش از نهادهای متولّی به شما کمک می‌کنند به شرطی که به موقع مراجعه کرده و مسئول مربوطه را خوب توجیه کنید.

دستورالعمل‌های بهداشتی

۱. بهداشت محیط و مواد غذایی

- قبل و بعد از هر بار پخت و بسته بندی غذا، محل آشپزخانه را به طور کامل بشویید و ضد عفونی کنید. انتشار تصاویر و فیلم این کار به پیشبرد حرکت شما کمک شایانی خواهد کرد. (استفاده از دستگاه کارواش برای این کار کاملاً کاربردی است)
- مواد غذایی فاقد بسته بندی حتماً باید پوشش بهداشتی داشته و در ظروف مناسب نگهداری گردند.
- تحت هیچ شرایطی غذا جز زمان سرو و مصرف نبایستی روباز قرار گیرد.
- مواد ضد عفونی و سفیدکننده‌های خانگی (با ۱ تا ۶ دقیقه زمان تماس) با هزینه‌ی کم و به طور گسترده در دسترس است و برای ضد عفونی محیط‌های طبخ غذا توصیه می‌شود.
- کلیه‌ی تجهیزات و ظروف از جمله دیگ، اجاق و ... در زمان عدم استفاده در داخل قفسه‌های پوشش دار نگهداری شود و پس از مصرف شسته، ضد عفونی و خشک شوند.
- از ورود افراد خارجی به داخل محل پخت و بسته بندی غذا جلوگیری کنید.
- تجهیز واحد به تب سنجی خادمین و در صورت داشتن شرایط، تست میزان اکسیژن خون الزامی است.
- در صورتی که آشپزخانه سیستم تهویه و هواکش ندارد، حتماً آن‌جا را تجهیز نمایید.
- تی برای نظافت به اندازه‌ی کافی در دسترس باشد و به صورت صحیح و بهداشتی به کار گرفته شود.
- پس از استفاده از پارچه‌ها، دستمال نظافت و تی، می‌بایست در آب داغ شسته و سپس در محلول آب ژاول به مدت ۳۰ دقیقه غوطه‌ور شود و بعد از آن جایی قرار دهید که در دمای اتاق خشک شود.
- از آب ژاول با محلول‌های آمونیاک و مواد شوینده به صورت هم‌زمان یا مخلوط استفاده نگردد.
- ضد عفونی با استفاده از آب ژاول صرفاً پس از رقیق شدن با آب (به نسبت نیم درصد فقط برای سطوح) انجام شود
- ورودی و خروجی آشپزخانه را از هم جدا سازید و طوری تعبیه کنید که هیچ‌گونه ازدحامی ایجاد نکند.
- خدام هیأت یا افراد آموزش دیده در درب‌های خروجی و ورودی و داخل آشپزخانه بر اجرای ضوابط بهداشتی نظارت کنند.
- به‌ورزان خانه‌های بهداشت یا کارکنان مراکز بهداشتی درمانی محل در آموزش و نظارت مشارکت داشته باشند.

۲. بهداشت فردی

- همه‌ی افراد حاضر در آشپزخانه، لباس فرم بهداشتی مورد تأیید وزارت بهداشت را پوشیده و از وسایل حفاظت فردی مانند ماسک و دستکش در تمام طول خدمت‌رسانی و تعویض آن‌ها در تواتر زمانی استاندارد نیز استفاده نمایند.
- با توجه به اینکه ویروس کرونا می‌تواند در فاصله‌ی ۱ تا ۲ متری از طریق سرفه، عطسه، ترشحات بینی و دهان منتقل شود، بنابراین لازم است هیأت خدمت‌رسان قبل از شروع به فعالیت نسبت به فراهم‌کردن وسایل حفاظت شخصی (ماسک و دستکش لاتکس و روپوش بهداشتی) جهت سلامت خادمان و محیط طبخ اقدام کنند.
- همه‌ی افراد قبل از ورود به آشپزخانه کفش‌های خود را بیرون آورده و از دمپایی مخصوص آن‌جا استفاده کنند.
- فاصله‌ی حداقل ۱ متر بین افراد رعایت شود و شرایط محیط آشپزخانه‌ی هیأت یا محل بسته‌بندی بسته‌های غذایی به گونه‌ای فراهم گردد که خادمان، تماسی با یکدیگر نداشته باشند.
- از دست دادن و روبوسی (حتی به عنوان شوخی) اجتناب کنید.
- همه‌ی خادمان موظف هستند در صورت وجود علائم تنفسی مرتبط با کووید-۱۹ یا تماس نزدیک با بیمار، از ورود به مکان طبخ یا بسته‌بندی غذا اجتناب کنند.
- شستشوی دایمی و ضد عفونی دست‌ها با محلول‌های پایه‌الکل، مخصوصاً قبل از دست‌زدن به دهان، بینی و چشم و بعد از دست‌زدن به هر سطح و اشیاء مثل گوشی موبایل ضروری است.
- از دست‌زدن مستقیم و بدون دستکش به مواد غذایی و تجهیزات جداسازی مواد غذایی خودداری کنید.
- مواد ضد عفونی در درب‌های ورود و خروج آشپزخانه و سرویس‌های بهداشتی و نظایر آن، در دسترس و منحصرأً به صورت پدالی یا الکترونیک قابل استفاده باشد.
- دستورالعمل فاصله‌گذاری فیزیکی برای آگاهی مراجعین به صورت ساده و خوانات‌هیه و در محل‌های مناسب نصب شود.

دستورالعمل‌های فرهنگی

۱. برگزاری محفل مناجات

- یکی از مهم‌ترین علت‌های راه‌اندازی این پویش، راه‌اندازی جلسه‌ی محفل قرآن و مناجات پس از ۲ ماه تعطیلی جلسات است. پس همان میزان که برای اطعام نیازمندان برنامه‌ریزی می‌کنید، برای برپایی هرچه بهتر جلسه‌ی ذکر اهل بیت علیهم‌السلام هم وقت و انرژی بگذارید. فرصت انس و زمینه‌ی استفاده از فرصت معنوی افطار تا سحر در این شرایط مهیاست و هر آشپزخانه می‌تواند به یک مجلس اهل بیت تبدیل شود و بچه‌های هیأت علاوه بر خدمت‌رسانی، از معنویت سحر و مناجات و شب‌زنده‌داری هم برخوردار خواهند شد.
- علاوه بر برپایی محفل برای افراد حاضر در آشپزخانه، امکان پخش زنده از طریق اینستاگرام و آپارات را نیز فراهم کنید.
- قرائت قرآن، منبر و مناجات، سه بخش اصلی برنامه هستند و لازم است برای هر بخش مهمانان مختلف را از قبل دعوت کرده و به اطلاع مخاطبین نیز برسانید.
- همه‌ی نکات بهداشتی که برای خادمین آشپزخانه رعایت می‌کنید، برای میهمانان نیز تدارک ببینید.

۲. بسته‌ی فرهنگی

- بسته‌ی غذایی را با محتوای فرهنگی و جهادی غنی‌سازی کنید.
- چاپ لوگو و شعار #علی-یاوران و #رزمایش-همدلی روی بسته
- قرار دادن نمک و نبات تبرکی حرم‌های مطهر در داخل بسته
- هدیه‌ی عکس یا برچسب شهدا
- هدیه‌های مخصوص کودکان مثل کتاب نقاشی
- هدیه‌ی تزئینی منزل برای برگزاری مراسم میلاد امام حسن مجتبی علیه‌السلام در منزل
- هدیه‌ی قرآن و ادعیه برای برگزاری دعا و مناجات خانگی

- هدیه‌ی پرچم برای نصب سردر منزل در ایام شهادت امیرالمؤمنین علی (ع)
- هدیه‌ی کتیبه و پرچم عزا برای برگزاری مراسم #روضه‌ی خانوادگی
- ...و

۳. توزیع معنویت

در عملیات توزیع به شکل و شمایل افراد و ماشین‌های توزیع‌کننده‌ی غذا دقت کنید. اگرچه میزان حضور افراد درب منزل خانواده‌ها کم است ولی اگر نکات زیر رعایت شود حضور اثرگذاری را رقم خواهد زد:

- افراد از لباس‌های خادمی هیأت استفاده نموده و با ظاهری مرتب درب منزل حاضر شوند. لبخند، نظم، پیکسل روی سینه و حتی بوی خوش شما در سحرگاه رمضان می‌تواند در چشم و مشام بچه‌های نیازمند باقی بماند.
- ماشین توزیع را با المان‌های پویش و نصب پرچم و عکس حاج قاسم سلیمانی تزیین کنید.
- نواریاسی‌دی مناجاتی که ماشین پخش می‌کند، علاوه بر استفاده‌ی معنوی خادمین هیأت، در هنگام توزیع نیز مورد توجه خانواده‌ها قرار خواهد گرفت. توجه داشته باشد که هنگام رسیدن به درب منزل هر خانواده، صدای ضبط را کم کرده و از ایجاد مزاحمت برای همسایه‌ها خودداری نمایید.

۴. از بیماران و بیمارستان‌ها غفلت نکنید

- کادر درمانی و بیماران بیمارستان‌ها نیازمند غذا و بسته‌ی معیشتی نیستند ولی رساندن غذای نذری هیأت به ایشان در روحیه آنان اثر داشته و باعث افزایش امید بیماران و قدرشناسی کادر درمان خواهد بود.

کلام پایانی:

۱. پویش #علی-یاوران، پخت و توزیع غذای گرم در سحرهای ماه مبارک رمضان است. این طرح نافی سایر طرح‌ها هم چون توزیع افطاری و بسته‌ی ارزاق نیست. شما با توجه به توان و ظرفیت خود باید طرح‌های حمایتی مختلفی را راه‌اندازی نموده و مقدمات حمایت، همدلی و هم‌دردی محرومین را فراهم کنید. حتی اگر در این طرح امکان پخت و توزیع ۱۱۰ هزار غذا را ندارید، به هر همان میزان که قدرت و وسع دارید، اقدام کنید. حتی اگر امکان توزیع هرشب را ندارید، هر مقدار امکان دارد راه‌ها را بیندازید و مطمئن باشید در صورت شروع این کار خیر، خدا برکت می‌دهد و انواع کمک‌ها سرازیر می‌شوند.

۲. پویش #علی-یاوران مرحله‌ی مقدماتی مواسات و همدلی است. طرحی است که به کمک آن نیازمندان شناسایی شده و ارتباط مستمری در طول ماه مبارک برقرار می‌شود. بدیهی است این طرح مشکلات عدیده‌ی نیازمندان را برطرف نکرده و برای این مهم نیازمند طرحی جامع و بلندمدت هستیم. مواسات حقیقی برادران مؤمن به دنبال رساندن خانواده‌ی نیازمند به کفاف، رشد و توانمندی اداره و تربیت خانواده‌ی خود و حتی دستگیری از دیگران است و شامل همه‌ی نیازهای اقتصادی و فرهنگی و اجتماعی خواهد بود.

قراگاه مردمی شهید حاج قاسم سلیمانی

قراگاه و استا‌ه‌مدی‌مشانه

تحت اشراف نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه قزوین